COMMENTARII
IN
GALENI
DE
USU PARTIUM

HOFMANN

1625

1-2 4) HOFMANN, C

3) GALEN

3268 (1)
3269 (1)
2599 (1)
6906 (1)

The Library of the
Wellcome Institute for
the History of Medicine

Accession Number
54800 (1-4)
Press Mark
3268
3269
2599
6906

Cl. 1220
1784

2599

ΓΑΛΗΝΟΥ
περὶ ὀστῶν τοῖς εἰσαγομένοις.

CLAVDII GALENI PERGAMENSIS

De Ossibus ad Tyrones Liber.

FERDINANDO BALAMIO
interprete.

Cum Notis perpetuis

CASP. HOFMANNI

MEDICINÆ DOCTORIS
ET PROFESSORIS IN ACADEMIA NORICA.

FRANCOFVRTI AD MOENVM,
Typis Wechelianis, Sumptibus Clementis
Schleichii, & Petri de Zetter.

ANNO M. DC. XXX.

TABVLÆ

CLAVDII GALENI PERGAMENSIS

De Ossibus ad Tyrones Liber.

FERDINANDO BALAMIO

interprete.

Cum Veris perpetuis

CASP. HOFMANNI

MEDICINÆ DOCTORIS

ET PROFESSORIS IN ACADEMIA NORICA.

WELLCOME LIBRARY INSTITUTE

FRANCOFVRTI AD MOENVM,

Typis Wechelianis, Sumptibus Clementis

Schleichij, & Petri de Zetter.

ANNO M DC XXX

Nobiliſsimo & Ampliſsimo Viro,

Dn. MELCHIORI GOLDASTO HEIMINSFELDIO, S. CÆSAREÆ MAIESTATIS, & Sereniſſimi Electoris Treuirenſis Conſiliario, &c. amico meo perveteri S. P. D.

CASP. HOFMAN.

VRbanè Vlyſſes apud Euripidem, Sileno vinum venditurus, *Vin' tu*, inquit, *prius guſtare, quid vini feram?* Cui ille, *Ita par eſt. Nam guſtus emtorem vocat.* Tu verò, mi GOLDASTE, qui hactenus nouam GALENI editionem à me exſpectaſti, non minus fortaſſis quàm ille, cupis tibi exhiberi quaſi γεῦμα quoddam futuri operis! Eccum libellum de OSSIBVS, quem ideò aliis præfero, quia & vtiliſſimus eſt initiandis arti noſtræ, & verò in neutro codice Græco, VENETO, inquam, 1525. & BASILEENSI, 1538. eſt. Quæ res coëgit bonos viros vulgare illum ſeorſim, MARTINVM ſcilicet GREGORIVM Pariſiis 1543. IOA. CAIVM Baſiléæ 1555. & SALOMONEM ALBERTVM Wittebergæ 1578. Hunc eundem commentariis illuſtrârunt IACOBVS SYLVIVS Pariſiis 1561. GABRIEL FALLOPPIVS Venetiis 1570, & IOA.-PHIL. INGRASSIAS Panormi 1603. Vſus ego ſum interpretamento FERD. BALAMII, quod hactenus in Iuntarum, aliorumque Latinis editionibus regnauit, non quod citra vllam reprehenſionis aleam ſit, quale meditantur homines quidam noui: ſed vt vetuſtati haberem hunc honorem. Nimirùm, tam alienus ſum à ſtudio illo conſarcinandi muſteas verſiones, vt nihil magis oderim. Quid enim? Annon Latina ſunt, quibus vltra ſeculum vſi ſumus Medici? Quid igitur quærimus? Quærimus, dicunt, meliora. Non nego ego inueniri poſſe: hoc miror vehementer,

quemquam esse, qui sibi persuaderi patiatur, *Omnia adesse* suis versionibus, *nec quidquam deesse, quod ab vllius mortalis ingenio & diligentia, ad tanti operis emolitionem, exspectari possit* ! Cogitarent saltim logodædali isti se HOMINES esse, & caderet fortassis supercilium. Sed hâc de re alio tempore: iam enim hoc ago tantùm, vt Tibi, mi suauissime, aliisque cordatis specimen dem laboris, quem hucusque tuli in GALENI monimentis ornandis, expoliendisque. Hoc si calculo tuo probaueris, credam alios quoque bonos & sapientes (.Pholios enim non moror.) id facturos. Sin, causæ non est, cur totum hoc perpetuis tenebris obiiciatur. Benè, feliciterque vale, in fatalibus istis Germaniæ turbis, amicorum OPT. MAX. Ex Altorfinâ nostrâ VII. Cal. VIIbris, cIↃ. IↃ. CXXIX.

ΓΑΛΗΝΟΥ

Περὶ ὀστῶν τοῖς εἰσαγομένοις.

Προοίμιον.

GALENI

DE OSSIBVS AD TYRONES.

Ferdinando Balamio Interprete.

Proœmium.

Τῶν ὀστῶν ἕκαστον, οἷόν τί ἐστιν αὐτὸ καθ' ἑαυτό, καὶ ὡς ἔχει τ' πρὸς ἄλληλα συντάξεως, ὅπισθαν φημὶ χρῆναι τ' ἰατρὸν, εἴπερ γε ὀρθῶς μέλλῃ τὰ τε κατάγματα αὐτῶν, καὶ τὰ ἐξαρθρήματα ἰᾶσθαι. δῆλον γὰρ δή, ὡς ἐν ἅπασι τοῖς ἐν ἰατρικῇ α σκοπὸν ἔχειν δεῖ τὸ κ' φύσιν. ὅσις δ' τοῦτο ἀγνοεῖ, ὅτε ὅπη τὰ πεπονθότα τ' φύσεως ἐξέστη, ὅτε ὡς χρὴ αὐτὰ ἐπανάγειν εἰς ὃ κ' φύσιν, εἴσεται. ὥστε οὐδὲ γνωρίζειν τὰς νόσους, οὐδ' ἰᾶσθαι ὀρθῶς δυνήσεται. ἔστι μὲν δὴ τὰ ὀστᾶ σκληρότατά τε καὶ ξηρότατα τοῦ ζώου μόρια, καὶ (ὡς ἂν εἴποι τις.) γεωδέστατα· ὑπόκειται δ', καὶ οἷον ὑπερήρεισται τῇ λοιπῇ τοῦ σώματος οὐσίᾳ, καθάπερ πάσσαλοι. πολλὰ γὰρ ὅπου τοῖς ὀστοῖς πέφυκέ τε καὶ ἐφήρμοκται. εἰσὶ δ' ἐν αὐτοῖς, τὰ μὲν μεγάλα, χιλίας μεγάλας ἔχοντα, μυελοῦ πλήρη· τὰ δ' σμικρά τε καὶ στερεά ἐστι, καὶ ἀμύελα, καὶ ὀδεμίαν αἰσθητὴν ἔχει χιλότητα. τῶν δὲ μεγάλων τοῖς πλείστοις ὅπου φύσεις εἰσὶ b κ' τὸ πέρας ἑτέρων ὀστῶν,]οἷ[, βραχίονι μὲν ἄνω πήχεις δὲ κάτω· κερκίδι δ', καὶ μηρῷ, καὶ κνήμῃ, καὶ περόνῃ καὶ ἄμφω. γλουτὸς δ' ἡ κάτω, μυελὸν μὲν ἔχει· ὅπου φύσιν δ' οὐκ ἔχει. ἀλλὰ τῶν περάτων αὐτῆς, τὸ μὲν κάτω κ' σύμφυσιν ἴσχοντα· τὸ δ' ἄνω δύο ἀποφύσεις ἔχει, τ' μὲν κορωνοειδῆ· τὴν δὲ αὐχένα μόνον. διαφέρει γὰρ ἀπόφυσις ὅπου φύσεως, ὅτι, ἡ μὲν ὅπου φύσις ἑτέρου ὀστοῦ πέρατι ἕνωσιν· ἡ δὲ ἀπόφυσίς ἐστι τοῦ συμπάντος ὀστοῦ μέρος. χρὴ δὲ ἴσως καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὀνομάτων, οἷς χρησόμεθα κ' τὸν λόγον, ἤδη διελθεῖν, ὅπως μὴ μεταξὺ

EX ossibus singula per se, qualia sint, tùm, quam inuicem structurã habeant, nota (vt arbitror.) Medico esse debẽt, si rectè ea, cum vel franguntur, vel sua sede dimouentur, curaturus est. Etenim in omnibus, quæ ad Medicinam pertinent, perspicuum est, id, quod secundùm naturã est, tanquam scopum habendum esse: cui verò id ignotũ est, minimè intelliget, neq; vbi à suâ naturâ læsa loca distrahuntur, neque quâ ratione ad id, quod secundũ naturam est, reduci debeant. Quare, nec morborum notitiam assequi, nec rectam illorum curationẽ poterit. Sunt autem ossa ex animalis partibus durissima & aridissima, maximeque terrestria. Hæc tanquam fundamẽta quædam, ad vniuersam corporis substantiam sustentandam, subiiciuntur, iisq; omnia adnascuntur, stabiliunturque. Ex ossibus quædam grandia, & ampliter concaua sunt, ac medullosa: quædam parua, ac solida, & sine medullâ, nec caui quidquam (quod sensu dignosci queat) in se habent. Grandibus magnâ ex parte in extremo aliorũ ossium appendices adnascuntur, vtpote humero superius, cubito inferiùs, radio verò ac femori, itẽque tibiæ, ac suræ infrà, supraque. Maxilla inferior medullosa est, & adnascẽtis appendicis expers: sed ex eius extremis partibus, quæ infrà est, per σύμφυσιν (quasi coalitum dicas) vnitur: suprà, in duos processus, in corωnen videl. (quæ in acutum tendit) ac ceruicem tantùm desinit. Ἀπόφυσις enim (quasi processus) ab ἐπφύσει (hoc est, ab adnatâ appendice) differt. ἐπίφυσις enim est, vbi os cum osse ad vnionem coit: ἀπόφυσις est totius ossis pars. Fortassis autem oportet de aliis etiam, quibus in hoc opere vsuri sumus, nominibus disserere, ne, dum hæc enarramus, vel obscuriora reddantur, nominibus nobis sine

declaratione vtentibus, vel ſeries continuata doctrinæ interrumpatur, quicquid occurrerit explicare ſemper volentibus. Sed, meo iudicio, hinc quam optimè initium ſumendum eſt. Humani corporis oſſium inuicem cohærentium vniuerſa cõiunctio Σκελετὸς appellatur. Iamque nonnulli, qui de oſſibus diſſeruerunt, libros ſuos ad hunc modum inſcripſerunt, Περὶ σκελετῦ. Modus autem, quo oſſa componuntur, genere duplex eſt. Alia enim per articulum, alia per Σύμφυσιν coniunguntur. Hæc vtraque, ſpecies differentiaſque plures habent. Articulus enim naturalis oſſium compoſitio eſt Oſſium verò naturalis vnio σύμφυσις appellatur. Vtriuſque autem definitioni dictio hæc *naturalis* indita eſt, quandoquidem quæ parum, vel omninò ſunt luxata, inter ſe cohærent, fractaque ſuperinducto callo vniuntur: ſed non per naturam. Ab Hippocrate alterius ex cohærentibus oſſibus extrema pars, articulus frequẽter nuncupatur, ea ſcilicet, quæ orbiculata eſt, ac in proximum cauum inſeritur. Articuli autem differentiæ duæ ſunt, Diarthroſis videlicet (quæ dearticulatio) ac Synarthroſis (quæ coarticulatio dici poteſt: eæque inuicem promotus quantitate diſcrimen recipiunt. Dicitur enim Diarthroſis oſſium ſtructura, quorum motus euidens eſt. Synarthroſis, oſſium quoque compoſitio eſt, quæ neque validum, neque manifeſtum, ſed obſcurum difficilemque habent motum. Quod autem nullum diſcrimen ſit, ſiue oſſium ſtructuram, ſiue compoſitionem, ſiue cohærentiam dixeris, perſpicuum eſt. Diarthroſeos triplex eſt ſpecies, Enarthroſis videlicet, Arthrodia, ac Ginglymos. Sic enim à recentioribus Medicis appellantur: priſcis autem non fuêre admodum conſueta. Verùm τὸ ἐνηρθρῶσθαι, καὶ τὸ ἀρθρωδῶς ἢ τὸ γιγλυμοειδῶς ἀλλήλοις συμβάλλειν: præter etiam has voces, arthrodes, ac ginglymoeides in illorum ſcriptis deprehendimus. Quamobrẽ minimeforſitan abſurdũ fuerit, ſi ad euidẽtionẽ doctriã

τῆς διηγήσεως χρωμένοις αὐτοῖς, ἢ ἀσαφὲς γένηται τὸ λεγόμενον, ἢ τὸ συνεχὲς τῆς διδασκαλίας διακόπηται, τὸ προχείρως αἰεὶ σαφηνίζειν προαιρουμένοις ἡμῶν. ἄριστον δέ μοι δοκεῖ, ἐνθένδε πόθεν ἄρξασθαι. τῶν ἐν τοῖς ἀνθρώποις ὀστῶν ἀπάντων συνημμένων ἀλλήλοις, ἅπαν ὅλη συνταξις ὀνομάζεται σκελετός. ὥστε τινὲς ἤδη καὶ τὰς βίβλους αὐτῶν, ἐν αἷς περὶ ὀστῶν διελέχθησαν, ἔτιτλον ἐπέγραψαν, περὶ σκελετοῦ. Ἔστι δὲ τρόπος τῆς συνθέσεως αὐτῶν διττός, ἡ μὲν ἑτέρως καὶ ἄρθρον· ἡ δὲ ἑτέρως καὶ σύμφυσιν. εἴδη δὲ ἑκατέρας καὶ διαφοραὶ πλείους εἰσί. τὸ μὲν οὖν d ἐστὶ συνταξις ὀστῶν φυσική· ἡ δὲ σύμφυσις ἕνωσις ὀστῶν φυσική. προσκεῖται δὲ ἑκατέρῳ τῶν ὅρων τὸ ΦΥΣΙΚΗ, ὅπερ καὶ τὰ προαρθρήσαντα, ἢ ἐξαρθρήσαντα,] προσκεῖται μὲν ἀλλήλοις· ἀλλ' οὐ φύσει. καὶ, ὅσα καταγέντα συνέφυσε f πῶς ἂν, ἐνῆσαν μὲν· ἀλλ' οὐ φύσει. ἱπποκράτης δὲ καὶ θατέρου τῶν συναπτομένων ὀστῶν τὸ πέρας ἄρθρον ὀνομάζει πολλάκις, οὐ μὲν οὐδ' ὁπωστιοῦν γε ἔτυχεν· ἀλλὰ τὸ προφερές τε, καὶ τῇ κοιλότητι τὸ πλησιάζοντος ἐμβεβηκός. Διαφοραὶ δὲ τοῦ μὲν ἄρθρου δύο εἰσὶ, g διάρθρωσίς τε καὶ συναρθρωσις.] ἀλλήλων δὲ διαλλάττουσι τῷ τῆς κινήσεως gg ποσῷ.] ἡ μὲν γὰρ διάρθρωσις ὀστῶν ἐστι συνταξις, ἐναργῆ τὴν πρὸς ἄλληλα κίνησιν ἐχόντων· ἡ δὲ συνάρθρωσις, ὀστῶν μὲν καὶ αὐτὴ συνθέσις ἐστὶν, οὐ μὴν ἐναργῆ τε τὴν κίνησιν, οὐδὲ μεγάλην, ἀλλ' ἀμυδρόν τε καὶ h δυσφώρατον] ἐχόντων. ὅπου δὲ οὐδὲν διαφέρει, σύνταξιν ὀστῶν, ἢ σύνθεσιν, ἢ ὁμιλίαν εἰπεῖν, αὐτίκρις δῆλον. εἴδη δὲ ἐστὶ τῆς μὲν διαρθρώσεως hh τρία. καλεῖται δὲ ὑπὸ τῶν νεωτέρων ἰατρῶν, τό μὲν i ἐνάρθρωσις· τὸ δὲ ἄρθρωδία· τὸ δὲ γίγλυμος.] ταῦτα μὲν οὖν τὰ εἰρημένα ὀνόματα τοῖς παλαιοῖς ἰατροῖς ἀγνοῆσθαι πάνυ πεπίστευται· τὸ δὲ ἐνηρθρῶσθαι, καὶ τὸ ἀρθρωδῶς, καὶ τὸ γιγλυμοειδῶς συμβάλλειν, ἔτι τε τοῖς τόποις καὶ τὸ ἀρθρώδες, καὶ τὸ γιγλυμοειδὲς εὑρεῖν ἐστι καὶ παρ' ἐκείνοις γεγραμμένα. Καὶ οὐδὲν ἴσως ἄτοπον ὀνοματοποιῆσ̃,

τοποιεῖν, ἕνεκα σαφοῦς διδασκαλίας, ἀπὸ τῶν ἤδη κειμένων ὠνομάζοντας. Ἐνάρθρωσις μέν οὖν ἐστιν, ὅταν ἡ ὑποδεχομένη κοιλότης βάθος ἱκανὸν ἔχῃ, καὶ ἡ ἐγκαταβαίνουσα κεφαλὴ k στρογγύλης] ὑποδέχῃ. ἀρθρωδία δέ ἐστιν, ὅταν ἥ τε κοιλότης ὀπίπολαιος ᾖ, καὶ ἡ κεφαλὴ ταπεινή. καλῶ δὲ στρογγύλην καὶ ταπεινὴν κεφαλήν, ὅτι τοὺς αὐχένας ἀναφέρων ἑκατέρους, ἐφ' οἷς πέφυκασιν. οἱ δὲ αὐχένες ἀποφύσεις εἰσὶ τῶν ὀστῶν ἰσχναί. τελευτῶσι δὲ εἰς παχύτερόν τε καὶ στρογγύλον πέρας, ὃ δὴ καλεῖται κεφαλή. ὅταν δὲ εἰς ὀξὺ τελευτήσῃ πέρας ἡ ἀπόφυσις, οὐκέτι αὐχήν, ἀλλὰ κορώνη καλεῖται. Διαφέρει δὲ δεῖ εἰδέναι κορώνην εἴποις. Καὶ τῶν ὑποδεχομένων δὲ τὰς κεφαλὰς κοιλοτήτων, ἡ μὲν βαθυτέρα, κοτύλη καλεῖται (καὶ σαφὲς ἅπασι τοῖς ἰατρικοῖς τοῦνομα) m ἡ δὲ ὀπίπολος ὑπὸ τινων ὠνόμασται γλήνη.] n τὸ δὲ τρίτον εἶδος τῆς διαρθρώσεως, ὃ δὴ γίγλυμον ἔφαμεν ὀνομάζεσθαι, συναπτομένων ἀλλήλοις ὀστῶν οὐ τελέως ἐμβαινόντων γίνεται, ὁ καθάπερ ὅτι τῶν κωνδύλων ἔχει, καὶ τῆς τοῦ πήχεως πρὸς τὸν βραχίονα διαρθρώσεως.] Διαφορά τίς ἐστι καὶ ἐν τούτοις, ἐπὶ μὲν τῶν κωνδύλων τὸ μέσον τοῦ αὐτέμβασιν ἑκατέρῳ τῶν πέριξ· ὅτι δὲ βραχίονος τε καὶ πήχεως εἰς ἀλλήλους ποιοῦμεν. q τῆς δὲ συναρθρώσεως καὶ αὐτῆς] ἐστιν ἴδια τρία, ῥαφή, καὶ γόμφωσις, καὶ ἁρμονία. ῥαφὴ μὲν ἡ ὁμοία τοῖς ἐρραμμένοις σώμασι, ὡς ὅτι τῆς κεφαλῆς ὀστῶν ἔχει. σαφηνίζειν δὲ αὐτοῦ βουληθέντες, οἱ μὲν πριονοειδῆ συνάψιν ἀποκαλοῦσι· οἱ δὲ εἰς ὄνυχα σύμπηξιν, δηλοῦντες (οἶμαι) καὶ ἀναμιμνήσκοντες ἡμᾶς, οἱ μὲν τῆς τῶν πριόνων εἰς ἀλλήλους αὐτεμβάσεως, ὅταν ἑκατέρου κυρτότητες εἰς τὰς τοῦ πλησιάζοντος αὐτεμβαίνωσι κοιλότητας. r οἱ δὲ τῆς τῶν λεπτομένων εἰς ὄνυχα συμπήγνυσθαι. γίνεται δὲ αὕτη τῶν κυρτοτήτων, ὄνυχι τὸ σχῆμα ἀποπλησίων, εἰς ὀπτησείους ὑποδέξασθαι κοιλότητας ἐμβαινουσῶν. ἡ δὲ ἁρμονία συνάρθρωσίς ἐστι κατὰ γραμμὴν ἁπλῆν. t ἔχει δὲ οὕτω πρὸς ἄλληλα καὶ τῶν τῆς ἄνω γνύος ὀστῶν ἕνια, καὶ τῶν τῆς κεφαλῆς πρὸς ταῦτα.] ἡ δὲ γόμφωσις συνάρθρωσίς ἐστι καθ' ἔμπηξιν,

A nomina confingamus, ea ipsa videlicet ab iis, quæ iam posita sunt, deriuantes. Est ergò Enarthrosis, cum excipiens cauum, altum admodùm est, caputque, quod in id inseritur, oblongum. Arthrodia verò, quæ cauum leuiter, & in superficie, & caput etiam depressum habet. Oblongum autem, & depressum caput voco, vtrumque ad ceruices, quibus adnascitur, referens. Ceruices, tenues ossium sunt processus. Earum extremum, quod crassius, & orbiculatum est, Caput nominatur. Cum verò in mucronem processus desinit, non ceruix, sed corone seu coronon nuncupatur. Ex cauis, capita excipientibus, quod altiùs descendit, cotyle, hoc est, acetabulum. Id enim nomen Medici omnes vsurpare sunt soliti. Quod in superficie situm est, ab ocularis sinûs similitudine Glene à nonnullis appellatur. Tertia Diarthroseos species, quam Ginglymon vocant, ea est, quâ ossa sese inuicem ingrediẽtia coniunguntur, quẽadmodum vertebræ inter se, achumerus, cubitusque alligantur. Quanquam in his quædam est differentia. Nam in vertebris media in vtranque, suprà, infraque apposita subit: humeri verò ac cubiti mutuus ingressus est. Synarthroseos quoque triplex est species, Sutura, Gomphosis, atque Harmonia. Sutura compositio quædam est ad consutarum rerum (vt in capitis ossibus habetur) similitudinem. Hanc nonnulli dum explicare student, serratam compagem, structuramque, alii in vnguem commissuram esse definiunt. Sed illi nobis, vt puto, patefaciunt, atque in memoriam reuocant, cum serræ inter se contrario occursu congrediuntur, vbi scilicet dentatæ alterius partes in alterius sinus inseruntur. Hi verò, quæ in vnguem committi dicuntur, cum gibbæ videlicet partes, ad vnguium figuram structæ, in sinus, quibus aptè excipi possunt, subeunt. Harmonia verò ossium structura est per simplicem lineam. Sunt autem nonnulla maxillæ superioris, & quædam etiam capitis ossa ad hunc modum inter se iuncta. Gomphosis est, cum ad instar claui os ossi infigitur: verùm id iam quoquo modo ambi-

ambigitur, propéque ad Symphyſin accedit, ita, vt cum quidpiam penitùs infixum eſt, ne tantillùm quidem, veluti dentes, dimoueatur. Quod autem dentes haudquaquam ſuis alueolis adnaſcantur, planè indicant, cum vel eruuntur, vel ſuâ ſponte decidunt. Sed, quoniam ſpecies, differentiaſque omnium, quæ ad articulum pertinent, declarauimus, de Symphyſi deinceps dicendum eſt. Hæc autem primò dupliciter differt. Namque alia inter ſe inuicem oſſa: alia aliorum interuentu connaſcuntur. Quæ fungoſiora, molioraque ſunt, mutuò inter ſe: ſicciora verò, denſioraque aliorum interuentu coaleſcunt. Huius autem coalitûs, qui aliorum interuentu fit, tres ſunt differentiæ, quæ priſcis nominibus carent; at qui recentioribus vti ſolet, Symphyſin, quæ cartilaginis interuẽtu fit, Synchondroſin: quæ nerui, Synneuroſin: quæ carnis, Syſſarcoſin appellare poterit Cum verò nominis neruorum mentio à nobis facta ſit, iure quidem fiet, ſi de his quoque diſtinctè agemus. Tria itaque eſſe neruorum genera dixerunt, eaque nihil impedit, vel ſpecies, vel differentias nominare. Ac eos quidem, qui ex cerebro, dorſique medullâ oriuntur, voluntarios: qui ex oſsibus, ligamentales: qui tertio loco ab his differunt, atque ex muſculis originem ducunt, tendines vocant. Ne verò æquiuoca nomina obſcuritatis aliquid afferant, Qui ex cerebro, itemque ex dorſi medullâ ortum ducunt, voluntarii nerui: qui ex muſculis, tendines: qui ex oſsibus, ligamenta à nobis appellentur. His itaque explicatis nominibus, iam tempus exigit, vt de ſingulis per ſe oſsibus verba faciamus, à cranio ſcilicet, id eſt, caluariâ (ſic enim os capitis vocant) incipientes.

τ ἐπαμφοτερίζῃ δὲ πῶς ἤδη τοῦτο, καὶ πλησίον ὄντι τῆς συμφύσεως.] ὡσδ' ὅταν μὲν ἀκριβῶς ἐγκαθῆπται, μηδὲ βεβαιωτέον αὐτῷ κίνησιν ὑπολείπεσθαι, καθάπερ ὅπου τῶν ὀδόντων ἔχει. ἀλλ' ὅλως γε συμπεφύκασιν ἔνιοι τοῖς φατνίοις, οἱ ἐξαρθρήμασί τε καὶ ἀγκυλώμασι σκιπτόμενοι δηλοῦσιν. ἐπεὶ δὲ πρῶτόν τε τῶν διαφορῶν, καὶ τῶν εἰδῶν ἁπάντων τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον εἴπομεν, ἐφεξῆς ἂν εἴη καιρὸς περὶ τῆς συμφύσεως εἰπεῖν. εἰσὶ δὲ καὶ ταύτης δύο αἱ πρῶται διαφοραί. τὰ μὲν γὰρ ἀλλήλοις· τὰ δὲ δι' ἄλλων συμφύεται. ἀλλήλοις μὲν, τὰ μαλακώτερά τε καὶ μαλακώτερα· δι' ἄλλων δὲ τὰ ξηρότερα καὶ πυκνότερα. ταύτης δὴ αὐτῆς τῆς δι' ἄλλων συμφύσεως τρεῖς εἰσὶν αἱ πᾶσαι διαφοραί. ὀνόματα δ' αὐτῶν οὐκ ὀλίγα παλαιά. τῷ μὲν τοι βουλομένῳ τοῖς νεωτέροις χρήσασθαι, καλὴ ἔξεστι, συγχόνδρωσιν μὲν τὴν διὰ χόνδρου σύμφυσιν· συνεύρωσιν δὲ τὴν διὰ νεύρου· συσάρκωσιν δὲ τὴν διὰ σαρκός. ἐπεὶ δὲ καὶ τὸ τῶν νεύρων ὄνομα τοῦτο ἑρμηνεύσαμεν, καλῶς ἂν ἔχοι καὶ περὶ τούτων διορίζεσθαι. τρία τοίνυν εἶναι τῶν νεύρων ἔφασαν γένη. κωλύει δ' οὐδέν, ἢ διαφορὰς, ἢ εἴδη προσαγορεύειν αὐτά. καλοῦσι δ', τὰ μὲν πνευματικὰ, τὰ δὲ ἐγκεφάλου καὶ νωτιαίου φύεται, νεῦρα ταῦτα προσαγορεύοντες πνευματικά· ὅσα δὲ ἐκ μυῶν τένοντας· ὅσα δὲ ἐξ ὀστῶν συνδέσμους. καὶ ἐπὶ ταύτης τῆς ὀνομάτων ἁμαρτίας,] καιρὸς ἂν εἴη λέγειν ἤδη περὶ τῶν ὀστῶν ἰδίᾳ ἕκαστον, ἀρξαμένους ἀπὸ τῆς κεφαλῆς. καλοῦσι γὰρ οὕτω δὴ τὴν κεφαλῆς ὀστοῦν.

a. ἔργοις, aut tale quid ſubaudire heic oportet. *b.* Miror valdè, quibuſdam hæc placere! Diſplicent verò Syluio, qui delet illa, ἑτέρων ὀστῶν. Ego conſentio quidem in deletionem τῶν ὀστῶν: ſeruo autem alterum, ſed muto in ἕτερον. Quid ſi θάτερον? Quid ſi θάτερον, ἢ ἀμφότερον? Seq. enim volunt. *c.* Poſt κορώνιον Balamius noſter, aut amplius habuit, aut ex inferioribus addidit, εἰς ὀξὺ πλευτῶσιν. Hæc in Græcis non eſſe, rectè monuit,

monuit Fallopp. Com. in hunc lib. c. 11. Omisêre etiam in suis tralationibus Syluius iuxtâ & Ingrassias. Quod vt libenter accepto: ita non video, quid dici debeat de iis, quæ mox sequuntur! Incurrit enim vtrumque hoc assertum in expressa Gal. verba 2. Vs. part. 14. vbi ait, τὰς κορώνας esse περιφερεῖς. Syluius in Com. quasi nihil interfit, iungit κορώνας capitis, quæ rotundæ sunt, cum coronis summi cubiti & maxillæ inferioris. Vesalius in Epist. de rad. Chinâ ait, Gal. intuitum esse coronas capitis in cane & simiâ, in quibus acutæ sunt. At quid fit de expressis illis verbis: Mihi olim visum fuit l. de Similarib. c. 17. excusandum esse vtrumque locum tali oratione, *Veteres non fuisse concordes in his vocibus. Nihil igitur admirandi, si Gal. modò loquatur cum his, modò cum illis.* d. ἄρθρον heic fuisse inserendum, res ipsa iubet. e. Ad opera artis accommodatiùs dixissent Intt. *Quod quæ vel subluxata sunt tantùm, vel omninò luxata.* f. διὰ heic addendum esse miror ne Caium quidem vidisse! g. Valdè quàm velim cum Syluio retineri vbique voces Græcas! Quod si obtineri non potest, hoc alterum velim: Constituatur aliquid certi, ne legentis animus horsum, illorsumvè rapiatur. Sit διάρθρωσις, vt heic, *Dearticulatio*: συνάρθρωσις, *Coarticulatio*. De verbis ἄμαρθρος, συναρθροῦσθαι eadem esto ratio. gg. Riolanus, Com. in h. l. vult παῶ. Hoc pertinet ad seq. h. *Difficilem*, rectè verti quis credat? *captu difficilem*, alii dicunt, & rectiùs. Est enim *is, qui difficulter in sensus incurrit*. Huc illi tendunt, qui δυσάρατον (quod procul dubio marginarium est) legere mallent. Cæterùm, quia Gal. videtur heic pugnantia scribere, Syluius quidem διάρθρωσιν aliquando generatim ait accipi pro omni ossium compositione, ad motum voluntarium comparata: Ingrassias autem Com. 11. addit, ἢ μηδεμίαν, *Aut nullum*. Scilicet, vt sub συνάρθρωσιν cogat etiam tres illas species, quæ sunt sine motu, ἀρθρωδίαν, ἐνάρθρωσιν καὶ γίγγλυμον hh. Ingrass. heic additum vellet, καὶ συναρθρώσεως. Sed cur posteà eius species seorsim explicat Galenus? i. Harum trium specierum appellationes necessariò retinentur ab Intt. Vide sis Ingrass. Com. 12. k. Rectè versum est, *Oblongum*. Qui autem *Prælongum* volunt, insigniter falluntur. Qui *Prominens*, in tenebris latere volunt. l. ὀξὺ πέρας vno verbo *Mucro* dici non potest, licet & Ingrass. crediderit. Rectè Syluius, è quo fortassis Riccus & Falloppius, *In acutum finem*. Cæterùm, dissimulare non debeo, siquidem αἱ κορῶναι sint ὀξεῖαι, dictas videri à comicis rostro: sin περιφερεῖς, à coronis (Latino vocabulo) dici esse posse. vt censet Ill. Casaubonus in Athenæum. m. Ineptè hoc circumscribit Noster. Tu dic cum Syluio & Ingrasia, *Superficiale*, aut *Superficiarium*. n. Inanem τῦ γλιώη explicationem meritò elidunt duo illi. Cui enim bono illæ Intt. nugæ, vt rectè Ingrass. heic? o commodissimè ista Syluius, *Vt in spondylis se habet, & diarthrosi cubiti cum brachio*. Quo loci illud quoque admoneo, *Humerum* quidem Latinissimè dici: me autem cum Anatomicis plerisque *Brachium* velle. p. Ingrass. heic Balamium, & consequenter Syluium quoque accusat. Ita autem ille, *Nam in vertebris media mutuum ingressum cum vtrâq; circumstante faciunt*. Idem Riolanus vult Com. in h. l. q. Verba hæc fomentum præbent magnæ difficultati. Ingrass. Com. 12. & 17. defungi se posse putat molestiâ, si legat, καὶ αὐτὰ, καὶ ἄλλα. Atque huic manus dedisse videtur D. Fabricius ab Aquapendente, Doctor olim meus, nunquam sine honoris præfatione laudandus, in tract. de Ossibus. Correctio nititur, partim ratione illâ, quæ ex 6. Aph. 43. affertur, partim loco illo 2. Artic. 8. vbi ait, συνάρθρωσιν esse τῶν ὀστῶν, ποτὲ μὲν ἀμυδρὰν ἐχόντων τὴν κίνησιν. ἔστιν ὅτε δ' ὅλως φαινομένην. Miror autem tam è longinquo peti medicinam, cum è propinquo possit! Non tantùm enim τὸ δυσφώρατον idem nobis indicat: sed & infrà c. 13. tàm claris verbis dicitur idipsum, vt clarioribus non possit. Res cum sit implicatior, quàm vt heic expediri possit, remitto lectorem meum ad d. libr. de Similarib. vbi doceo, *Nihil heic novandum esse*. r. Alterutrum heic est committendum, aut delendum τῆς, aut scrib. τῆς εἰς ὄνυχα συμπήξεως. s. Non leuiter hæc obscurauit Noster: Syluius & Costæus hanc illis lucem afferunt, *Ad quem modum quædam maxillæ superioris ossa inter se iunguntur, quædam etiam capitis inter se*. Vt leg. videatur extremò, πρὸς ἑαυτὰ. Atque huc planè tendit Ingrass. quoque. t. Et hæc obscura sunt apud Intt. Vertam, *Habet autem Gomphosis medium quid, & ad symphysin inclinat*. u. *Laxiora*, cor.

vult. In seq. *Molliora* est à Reu. *x.* Hæc significantiora sunt, quam creditum fuit. Verto, *Hác lege nominum dictâ.* Ita Ingrass. *Post hanc nominum institutionem.*

De capitis ossibus, suturisque. Cap. I.

Περὶ τῶν τῆς κεφαλῆς ῥαφῶν τε καὶ ὀστῶν, κεφ. α'.

QVod os capitis Caluaria appellatur, quodque in eâ suturę quædam sint, anteà diximus. Sed quot, qualesque, & quæ cuique sit forma, cum non anteà exposuerimus, nunc explicabimus. Primumque pro capitis figurâ suturarum numerum posituramque variari. Naturalis enim capitis figura, ad oblongæ sphæræ potissimùm similitudinem structa est. Alia verò eius, quod φοξὸν vocant, deprauata est, & acuminato vertice. Quod secundùm naturam habetur, priorem ac posteriorem partem prominentiorem habet, in eoque tres suturæ sunt, ac duæ quidem transuersæ, quarum altera in occipitio est: in sincipite altera: tertia à medio posterioris, per capitis longitudinem, ad mediam vsque anteriorem extenditur. Anteriorem Coronalem vocant, quandoquidem coronæ in eâ potissimùm capitis parte collocantur: posteriorem Lambdoeidem nominant, propterea, quòd tota ipsius figura Λ. literæ assimilatur. Harum trium suturarum figura H. literæ præcipuè similis est. Naturalis Caluariæ structura suturas, vti diximus, habet. In eâ verò, quæ fastigiato est vertice, suturæ ad hunc modum constitutæ sunt. Vbi posterior eminentia perit, sutura quoque lambdoeides aboletur: vbi anterior non adsit, coronalis etiam sutura deperditur, fitque vtráque remanentium suturarum figurâ T. literæ similis. Ambabus autem eminentiis deperditis, geminæ, quæ seruantur, suturæ, ad rectos se inuicem angulos intersecantes, X. literæ similitudinem referunt. Namque altera quidem transuersa per medium potissimùm caput extenditur: altera à parte posteriore per longitudinem, in priorem, vti in cæteris caluariis omnibus, tendit. Namque hæc semper seruatur: reliquæ, cum totius capitis figurâ variantes, intercidunt. Duæ quoque ab hac æquidi-

Εἴρηται μὲν ἤδη καὶ πρόσθεν, ὅπερ τε κρανίον ὀνομάζεται τὸ τῆς κεφαλῆς ὀστοῦν, ὅπερ τε ῥαφαί τινες ὑπάρχουσι καὶ αὐτοῦ. ποσαὶ δέ εἰσιν αὗται, καὶ τίνες, ὁποῖόν τε τὸ εἶδος ἑκάστης αὐτῶν, ὀδέπω μὲν εἴρηται πρόσθεν· εἰρήσεται δ' ὅμως καὶ τῇδε. καὶ πρῶτον γε, ὅτι καὶ τὸ σχῆμα τῆς κεφαλῆς, ἔστι δὲ τοῦτο ὑπαλλάττεται, καὶ τὸ πλῆθος. ἔστι γὰρ τὸ μὲν κατὰ φύσιν αὐτῆς σχῆμα, προσεγγίζει μάλιστα σφαίρᾳ προσοειδεῖ· ἕτερον δέ, ὃ τὸ καλούμενον φοξόν. τὸ μὲν οὖν κατὰ φύσιν, εἴς τε τὸ πρόσω, καὶ εἰς τὰ πλάγια προπετέστερον ὑπάρχον, ῥαφὰς ἔχει τρεῖς πάσας ἐν αὐτῷ ῥαφάς. δύο μὲν γὰρ ἐγκαρσίας, ὧν ἡ μὲν ἑτέρα τέτακται καθ' ἡνίον· ἡ δ' ἑτέρα κατὰ τὸ βρέγμα. βαίνει δὲ ἄλλη ἐπ' αὐταῖς κατὰ τὸ μῆκος τῆς κεφαλῆς, ἀπὸ μέσης τῆς ὀπισθεν ὀπὶ μέσῳ τῷ ἔμπροσθεν ἐκτεταμένη. ὀνομάζουσι δ', τὴν μὲν ἐν τοῖς πρόσω, στεφανιαίαν· (ἐπειδὴ κατὰ τοῦτο μάλιστα τὸ μέρος τῆς κεφαλῆς οἱ στέφανοι προσίπτουσιν)· τὴν δ' ὀπισθεν, λαμβοειδῆ, διότι τὸ σύμπαν αὐτῆς σχῆμα τοῦ Λ. γράμματι προσόμοιον. αὐτὸ δὲ τὸ τῶν ῥαφῶν σχῆμα τοῦ Η. μάλιστα ὁμοίωται γράμματι. αἱ μὲν δὴ δύο κατὰ φύσιν σχηματισθεῖσαι κρανίου ῥαφαί, τὸ εἰρημένον ἔχουσι τέλος· b αἱ δὲ δύο φοξῶσαι] κατὰ ταῦτα δὲ σχήσουσιν. τὸ μὲν ὄπισθεν ἀπολυμένης ἑξοχῆς, καὶ ἡ λαμβοειδὴς ῥαφὴ συναπόλλυται· τὸ δ' ἔμπροσθεν, ἡ στεφανιαία. καὶ γίνεται] καθ' ἑκάτερον αὐτῶν, τὸ τῶν σωζομένων ῥαφῶν σχῆμα, τοῦ Τ. γράμματι παραπλήσιον. ἀμφοτέρων δ' ἀπολυμένων τῶν ἐξοχῶν, αἱ σωζόμεναι δύο ῥαφαὶ c πρὸς ὀρθὰς γωνίας] ἀλλήλας τέμνουσιν, εἰς ὁμοιότητα τοῦ Χ. γράμματος τέτακται. ἡ μὲν ἐγκαρσία, κατὰ μέσον μάλιστα τὸν κεφαλεῶνα· ἡ δ' ἑτέρα κατὰ τὸ μῆκος, ὅπισθεν πρόσω φερομένη, καθάπερ ὅτι τῶν ἄλλων ἁπάντων κρανίων. ἀεὶ μὲν γὰρ αὕτη διαφυλάττεται· μεταπίπτουσι δ' αἱ λοιπαί, ὡς τῶν ὅλης κεφαλῆς σχημάτων συναλλοιουμένων. καὶ μὲν δὴ καὶ δύο ἕτεραι τῇδε παρ-

ἄλληλος,

ἀλληλοι γραμμαί, καὶ τὸ μῆκός εἰσι τῆς κε- A
φαλῆς, ὅπισθεν πρὸς τὸ πρόσω φερόμεναι, τῶν ὤτων
ὑπράνω. γινονται δὲ καὶ αἵδε δυοῖν ὀστοῖν ἀλλή-
λοις ὁμιλούντων, ἃ καὶ ῥαφὴ, ὥσπερ τὰ
πρόσθεν εἰρημένα. καὶ βραχὺ γὰρ ἀπολεπυ-
νόμενον εἰς λεπίδα τὸ κατὰ τὸν βρέγ-
ματος ὀστοῦν, ὑποβέβληκε τῷ κάτωθεν ἀπὸ
τῶν ὤτων ἀνιόντι. καὶ δὴ τοῦτο τινὲς μὲν ῥαφὰς B
ὠνόμασαν ἁπλῶς αὐτὰς, ἄλλοι δὲ λεπιδο-
ειδεῖς ῥαφὰς, ἢ λεπιδοειδῆ προσκολλήματα.
καὶ ἡμῖν γε, σαφοῦς ἕνεκα διδασκαλίας, αἱ καὶ
τὰ ὦτα λεπιδοειδεῖς καλείσθωσαν ῥαφαί. ὡς
εἶναι πέντε μὲν ἰδίας ῥαφὰς τῆς κεφαλῆς, τήν
λαμβοειδῆ, τὴν στεφανιαίαν, τὴν καὶ τὸ μῆκος
ἀθρόαν, καὶ τὰς δύο ἀλλήλαις αὐτῇ δύο, d καὶ
τὰς ἐν τοῖς λεπιδοειδέσιν.] ἄλλας δὲ κοινὰς δύο, C
πρός τε τὸν ἄνω γόμφιον, καὶ πρὸς τὸ μέσον ἀμ-
φοτέρων ὀστοῦν, ὃ τινες μὲν τῇ κεφαλῇ προσ-
νέμουσι· τινὲς δὲ τὸν ἄνω γόμφους εἶναι φασιν. ὁποῖον
δέ τι τὴν ἰδέαν ἐστὶ τοῦτο, καὶ τὸ μέγεθος πηλίκον,
ἐν τίνι τε μάλιστα τόπῳ κείμενον, ἤδη σοι δη-
λωμι. τὰ πλευρὰν τοῦ λαμβοειδοῦς ῥαφῆς τὰ
κάτω πέρατα, προσεπεκτείνει μέχρι τῆς
βάσεως τῆς κεφαλῆς, μεταξὺ τῶν τε λιθοειδῶν D
ὀστῶν καὶ ὀνίου, καὶ τῆς πρὸς τὸ πρῶτον σπον-
δύλου ἁρθρώσεως. ἐν ταύτῃ δὲ ὀπίζω γύ-
νται αὐτὰ γραμμή τις βραχεῖα, θέσιν ἐγκαρ-
σίαν ἔχουσα. ταύτην μοι πρῶτον νόει κοινὴν,
τῆς τε κεφαλῆς, καὶ τοῦ προκειμένου καὶ τοῦ διη-
γήσιν ὀστοῦ. ἀναφέρεται γὰρ ἑκατέρωθεν ὀπί-
σω καὶ πρὸς τοὺς κροτάφους κοιλότητας, εἰς ταὐτὸν
ἁφικνούμεναι τοῖς καθήκουσιν ἐνταῦθα πέρασι
τῆς στεφανιαίας ῥαφῆς. εἶτ' ἐντεῦθεν αὖθις ὀπί- E
σω φερόμεναι πρὸς τὸ κάτω, καὶ παρενεχθεῖσαι
εἰς τὰς ἑκάτερας ὀδόντας, ἁφικνοῦνται πρὸς τὰ
τῆς ὑπερῴας, ἐνδον ἑαυτῆς συνάπτουσα
τὸ πρόσθεν εἰρημένον κατὰ τὸν προφρηνοῦς ῥα-
φῆς ὀστοῦν, ὃ ὥσπερ τις σφὼ ἔγκειται μεταξὺ
τῆς κεφαλῆς, καὶ τοῦ ἄνω γόμφους. ὅσον μὲν οὖν αὐ-
τῆς ὀπίσω τὰ πέρατα τῆς στεφανιαίας ἀναφέρε-
ται, κοινὸν τοῦτο πρὸς τὸ κεφαλικὸν ὀστοῦν· ὅσον F
δ' ἑκατέρωσε κατέρχεται πρὸς τὸν ὑπράνω,
ὁ πρὸς τὸν ἄνω γόμφον ὅρος ὑπάρχει τοῦ σφη-
νοειδοῦς ὀστοῦ· καλείσθω γὰρ οὕτω, σαφοῦς δι-

stantes lineę per capitis longitudinem à posteriore in priorem partẽ super aures feruntur. Hæ autem fiunt inter se ossibus cohærentibus, non per futuram quidem, sicuti, quæ superiùs dicta sunt. Sed paulatim sincipitis os instar squamæ attenuatum, descendit, atque id in os, quod infrà ab auribus ascendit, subintrat. Propterea quę nonnulli eas non futuras simpliciter, sed à squamæ similitudine Lepidoeidẽs futuras, vel Lepidoeides conglutinationes appellârunt: à nobis autem, euidentioris doctrinæ studio, futuræ iuxtà aures eiusmodi Lepidoeidẽs nuncupentur. Ita vt quinque peculiares capitis futuræ sint: lambdoeides, coronalis, & quæ recta per longitudinem fertur: duæ item ab hâc æquidistantes, quæ in ossibus, ad squamæ similitudinem structis, habentur: duæ autem aliæ, communes superiori maxillæ sunt, eique etiam ossi, quod à nonnullis inter capitis, ab aliis inter maxillæ superioris ossa (cum inter vtrumque sit medium) numeratur. Id autem cuiusnam formæ, quantæque sit magnitudinis, quémve potissimùm locum obtineat, iam tibi recensebimus. Extrema lambdoeidis futuræ ab vtroque latere inferiora, ad basim vsque capitis protenduntur, per mediumque lapidosorum ossium, & qua caput primæ vertebræ adnectitur, deorsum feruntur, ibique exiguâ quâdam lineâ transuersâ iunguntur. Hanc ipsam primùm cum capite, & eo osse, quod explicare proposui, communem puta. Sursum enim vtrinque ad caua temporum tendit, quo etiam coronalis futuræ extrema perueniunt. Inde etiam rursus deorsum versa, & ad postremos dentes delata, ad palatum vsque procedit, id quidem os intra se, ante dictâ videlicet futurâ, vndique terminatum comprehendens, quod veluti cuneus, inter capitis & maxillæ superioris ossa immittitur. Huius itaque futuræ quicquid sursùm ad coronalis fines fertur, cum capitis osse commune est. Quod verò ex vtroque latere ad palatum tendit, superiorem maxillam ab osse sphenoeide (id est, ad cunei similitudinem structo) ita enim clarioris do-

 ctrinæ

ctrinæ gratiâ appelletur, discernit. Id os apophyses habet, quas ab alarum similitudine Pterygoides vocant, eæ vtrinque sunt concauæ. Altera autem capitis sutura, quæ ipsum à superiore maxillâ diuidit, ex cauis temporum principium sumit, quâ scilicet sutura illa communis capiti, & ossi sphenoidi, cum suturæ coronalis finibus in idem, (vti diximus) conuenit. Inde ad oculorum sedes procedit, perque eos medios tendens, iuxtà medium superciliorum sibi ipsi iungitur. Quæ cum ita se habeant, sex sunt, sphenoide excepto, capitis totius ossa, Duo scilicet sincipitis, quibus ea sutura communis est, quæ rectà per capitis longitudinem fertur: Duo item infrà, vnumquodque videlicet ad suam aurem: Post hæc, quintum os occipitis: Sextum, frontis. Sincipitis ossa in posteriore quidem, ad lambdoidis suturæ latera: & in anteriore, suturâ coronali: in inferiore, futuris squamæ similibus: in superiore verò parte, eâ, quæ per longitudinem rectà procedit, futurâ terminantur. Post hæc deinceps, quæ in vtrâque aure sita sunt, in superiore quidem parte futuris squamæ similibus: in posteriore laterum lambdoidis additamentis: in anteriore futurâ, quæ capiti cum osse sphenoide communis est, discernuntur. Sunt autem sincipitis ossa quadrilatera: quæ modò diximus, trium laterum sunt. Quintum os capitis, quod occiput est, lambdoide futurâ cum suis additamentis, atque eâ etiam futurâ, quâ hæc ipsa (vti diximus) additamenta iunguntur, terminatur. Id ipsum os maximum omnium, quæ sunt in capite, foramen iuxta primam vertebram habet. Reliquũ os, quod est frontis, coronali futurâ, atq; eâ, quæ capiti cum maxillâ superiore communis est, distinguitur. Horum autem sex quæ diximus, sincipitis ossa rarissima & infirmissima: occipitium, densissimum, firmissimumque: medium inter hæc ipsa, os frontis habetur. Reliqua vtrinque ad aures posita, multifariam se habent. Namque horum pars, quia petræ reuerà speciem refert, Lithoides nominatur. Id os, protensis lambdoidis futuræ finibus terminatur. In eo sty-

δασκαλίας ἕνεκεν. καὶ τοῦτο τὸ ὀστοῦν, αἱ πτερυγοειδεῖς εἰσὶν [f ἀποφύσεις,] ἅμα ταῖς ἑκατέρωθεν αὐτῶν κοιλότησιν. ἡ δ' ἑτέρα ῥαφὴ τῆς κεφαλῆς, ἡ πρὸς τὰ ἄνω μέρη, αὐτίκα ὀρίζουσα, τὰ ἀρχικὰ μέρη ἐκ τῆς κροταφικῆς ἔχει κοιλότητος, ἵνα πρὸς ἑαυτὸν ἥκειν ἐκλέχθη τοῖς τῆς στεφανιαίας πέρασιν ἡ κοινὴ κεφαλῆς, καὶ δὴ σφηνοειδοῦς ὀστοῦ ῥαφή· προέρχεται δ' ἀντευθεν ὑπὲρ τὰς χώρας τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ διὰ μέσων αὐτῶν ἐνεχθεῖσα, καὶ τὸ μεσόφρυον ἑαυτῇ συναπτει. καὶ δὴ καὶ τούτων ὄντως ἐχόντων, ὀκτὰ γίνεται τῆς ὅλης κεφαλῆς τὰ πρῶτα (χωρὶς τοῦ σφηνοειδοῦς) δύο μὲν καὶ τὸ βρέγμα, κοινὸν ἔχοντα ῥαφὴν, τὴν καὶ τὸ μῆκος διαιροῦσαν· ἄλλα δὲ δύο τούτων κάτωθεν, ἓν καθ' ἑκάτερον οὖς· καὶ πέμπτον ὑπὲρ τούτοις τὸ κατ' ἰνίον· καὶ ἕκτον, τὸ καὶ μέτωπον. ὁρίζουσι δὲ, τὰ μὲν τοῦ βρέγματος, ὅπισθεν μὲν αἱ πλευραὶ τὰ λαμβοειδοῦς ῥαφῆς· ἔμπροσθεν δὲ ἡ στεφανιαία· κάτωθεν δὲ αἱ λεπιδοειδεῖς· ἄνωθεν δὲ ἡ καὶ τὸ μῆκος διαιροῦσα· τὰ δ' ἑφεξῆς τῶνδε καθ' ἑκάτερον οὖς, ἄνωθεν μὲν αἱ λεπιδοειδεῖς ἀφορίζουσιν· ὄπισθεν δὲ αἱ πρόσαυξαι τῆς πλευρῶν τὰ λαμβοειδοῦς· ἔμπροσθεν δὲ ἡ κοινὴ τῆς τε κεφαλῆς καὶ τοῦ σφηνοειδοῦς. ἔστι δὲ τὰ μὲν τοῦ βρέγματος ὀστᾶ τετράπλευρα· ταυτὶ δὲ τὰ νῦν εἰρημένα τρίπλευρα. τὸ δὲ πέμπτον ὀστοῦν τῆς κεφαλῆς, τὸ καλούμενον ἰνίον, ὁρίζεται μὲν ὑπὸ τῆς λαμβοειδοῦς ῥαφῆς, ἅμα ταῖς προσαύξεσι, καὶ τῆς ῥηθείσης ἐπιζευγνυμένης ταύτας ῥαφῆς· περιέχεται δὲ ἐν ἑαυτῷ τὸ μέγιστον τῶν τῆς κεφαλῆς τρημάτων, τὸ καλούμενον πρῶτον σπόνδυλον. λοιπὸν δὲ τὸ κατὰ τὸ μέτωπον ὀστοῦν, ἥτε στεφανιαία πρόσεισι ῥαφὴ, καὶ ἡ κοινὴ τῆς κεφαλῆς πρὸς τὴν ἄνω χώραν. καὶ δὴ καὶ τῶν εἰρημένων ἓξ ὄντων, τὰ μὲν τοῦ βρέγματος χαυνόταται τε καὶ ἀδενέστατα τετύχηκεν ὄντα· πυκνότατον δὲ καὶ ἰσχυρότατον τὸ κατ' ἰνίον· μέσον δ' ἀμφοῖν τὸ κατὰ μέτωπον. ἑκάτερον δὲ τῶν λοιπῶν τὰ κατὰ τὰ ὦτα, πολυμόρφους ὑπάρχει. τὸ μὲν γὰρ πρὸς μέρος αὐτῶν ὀνομάζεται λιθοειδὲς, ὥσπερ οὖν καὶ ὄντως ἐστὶν ὁμοιότατον· τοῦτο τοῖς ἐπεκτεινομένοις πέρασι τῆς λαμβοειδοῦς ῥαφῆς. ἐν τούτῳ καὶ ἡ σιγμοειδὴς

λοειδὴς δ' ἡ φύσις ἐστὶν, ἣν ἐγὼ βελονοφδῆ τε καὶ γραφοφδῆ] καλῶ, h καὶ ἡ τὸν ἀκεστικὸν παρεισέχουσα πόρον. ἕτερον δ' μέρος ἐφεξῆς τῆδε, ὃ κατὰ ταὐτὰ ἐκφύσεις ἐστὶ, τοῦτό τε μαστοφδῆ καλεῖσθαι, καὶ τρόπον τινὰ τοῦ ζυγώματος. καὶ τέτον ὑπὸ ταῦτα, ὃ κατὰ τὸ χρόταφον. παρὰ δὲ τὰ ῥήματα τὰ κεφαλῆς, ἐν ταῖς τῶν ἀλείων καὶ νεύρων ἀνατομαῖς εἰρήσεται. καὶ γὰρ γέγονεν ἐκείνων ἕνεκα, καὶ διέρχεται καθ' ἕκαστον αὐτῶν, ἢ ἀρτηρία τις, ἢ φλὲψ, ἢ νεῦρον, ἢ τινὰ τούτων, ἢ πάντα.

A loeides (quia columnæ est similis) processus inest, quem nos abacus, stylive scriptorii similitudine belonoeide, seu graphoeide appellamus. In eodemque auditûs meatus continetur. Altera deinceps pars, iuxta eas ecphyseis (quasi exortus dixeris) habetur, quorum alter Mammillaris dicitur, alter ossis iugalis est. Præter hanc tertia quoque pars à temporibus occupatur. De capitis autem foraminibus in vasorum, neruorumque dissectionibus, quorum causâ effecta sunt, sermo habendus est. Ex singulis enim seu arteria, seu vena, seu neruus, seu ex his quædam, siue cuncta prodeunt.

B

a. Rectè Fallopp. docet, Com. in h.l. τὸ φοξὸν apud Gal. significare omnem deprauati capitis figuram: at idem non rectè infert, malè verti *Acuminatum*. Vide Com. in 9. Vs. part. 17. Verto igitur cum Syluio, *Altera verò est figura acuminata*. Nobiscum stat Ingrass. quem vide. *b.* Verte, *Acuminati verò seu fastigiati*. *c.* De χιασμῷ superiorum vide Com. nostra l. c. *d.* Seruant hæc Intt. addentes, ὀστοῖς. At verò ossa ipsa vocantur λιθοειδῆ. Ego tàm ex antecedentibus, quàm ex subsequentibus coniecturam facio, leg. esse, ταῖς λεπιδοειδέσις. *e.* Locus sine controuersiâ vitiosus. Mihi rectè coniectare videntur Intt. qui pro συνάπτουσι legunt συλλαμβάνουσι. Ita enim tollitur omnis difficultas. Costæus aliud cogitat, ἑαυτῇ legens, & interpungens post συνάπτουσι, vt vertere possit, *Intusq; sibi coniungitur. Hoc os, quod à prædicta sutura circumterminatur, veluti cuneus quidam.* Tu videris, quem sequi malis. *f.* Heic quoque Int. addit nugas suas vt cum Ingrassia loquar. *g.* scribe γεφοειδῆ (non autem γεφοειδῆ) vbicunque vox hæc occurrerit. *h.* Hæc oratio vitio non caret, vtut bellè concinnent Intt.

Περὶ τοῦ ζυγώματος. κεφ. β'.

De osse iugali. Cap. II.

Τὸ δὲ χροταφίτου μυὸς ὀστοῦν προβέβληται, a λοξὸν] κατὰ μέσον ἑαυτοῦ περιέχον ῥαφὴν, ὡς ἐπὶ συνεχῆ, τὸ μὲν ὄπισθεν ἅπασαν μοῖραν ἑαυτοῦ, τῷ κατὰ τὸ ὀστοῦν τοῦ κεφαλῆς τελευτᾷ ἔμπροσθεν, τῷ κατὰ τὸν μικρὸν κάνθον πέρατι τοῦ ὀφρύος. ὀνομάζεται δὲ ὅλον τὸ ὀστοῦν τοῦτο, b ζύγωμα.]

C

Temporis musculo præpositum est os, quod obliquam in medio suturam habet, ita vt eius posterior pars omnis cum capitis osse, quod iuxta aurē habetur: anterior cum parte extremâ supercilii, quod ad paruum oculi angulum est, continuetur. Id os totum, Zygōma (à nostris Iugale) appellatur.

a. *Transuersam*, habuit Int. noster: at reliqui duo *Obliquam*. Hos iure sequuntur Reuisores, vt peculiariter notat D. Casp. Bauhinus, Doctor item meus honorandus, 3. Theatri 72. *b.* Nominis rationem dabit tibi Gal. 2. Art. 4. Syluius addit, vocari etiam συζυγῶδες, quasi *coniugiale*, seu *ex duobus coniugatum*. A quo, aut quibus, mi Syluī? Non enim sufficit Vesalius.

Περὶ τῶν τῆς ἄνω γνάθου ὀστῶν. κεφ. γ'.

De ossibus maxillæ superioris. Cap. III.

Περὶ μὲν οὖν τῶν ἀφορίζοντων ῥαφῶν τοῦ ἄνω a γνάθου,] ἀπὸ τε τοῦ κεφαλῆς

D

De futuris, quæ superiorem maxillam à capite

& sphenoïde osse discernunt, anteà di-
ximus: nunc autem, quæ in eâ ipsâ ma-
xillâ continentur, recensendæ sunt. Sed
satius fortasse est explicare priùs Sutu-
ræ vocabulum, quo pacto à recentiori-
bus omnibus Anatomicis vsurpatum
sit. Illi enim, quæ per harmoniam com-
mittuntur, Suturas quoque appellare
consueuerunt. Iureque id accidit. Non
enim caluarias similiter omnes deprен-
des, in quibus futuræ omnes serratis ex-
actè compagibus structæ sint: sed ali-
quando in ipsâ ossium structurâ cerne-
re est, alteri quidem caluariæ futuras
inesse, alteri harmonias. A nobis autem
cum ossa persæpè nonnulla eiusmodi
frangerentur, in imo ita se mutuò in-
gredientia inuenimus, vt illorum com-
positio futuræ potiùs similis esset, quàm
harmoniæ. Ob idque eas omnes futu-
ras appellari nemini verendum est. Pri-
ma autem sub osse iugali exoritur, cuius
pars posteriùs tendens, sub eiusdem os-
sis concauo desinit, ibique cum com-
muni sphenoïdis ossis futurâ commit-
titur. Altera, partim rectè, partim obli-
que sursùm ad oculorum sedes proce-
dens, in medium illorum ambitum in-
feriorem fertur, mox ibi tripartitò scin-
ditur. Altera enim pars magnum propè
angulum exteriore in parte ad medium
superciliorum procedit. Quæ deinceps
huic succedit, per concauum sub eo-
dem angulo ad communem capitis fu-
turam pertinet: eademque angulum ip-
sum comprehendit. Et illi quoque na-
turale foramen subiectum, quod o-
mnium, quę sunt in eo loco, foraminum
maximum est. Sub dictis duabus fu-
turis tertia pars antedictæ scissuræ,
inferiorem in sede oculi ambitum in-
scendens, inferiùs ad imum tendit, ibi-
que communi capitis futuræ iungi-
tur. Quò fit, vt terna maxillæ supe-
rioris ossa ab vtrâque parte censeantur, quibus capiti ipsi committitur. Ho-
rum maximum habetur, quod iuxta

A καὶ τὸ σφηνοειδὲς ὀστοῦν, πρόσειπται· πρόσθεν γὰρ τοῦτ' αὐτὸ τὸ ῥηθὲν ἐν τῷδε λεχθήσεται. πρότερον ἴσως ἄμεινον ἐστὶ διηγήσασθαι τὸ τῆς ῥαφῆς ὄνομα, πῶς ἅπασι λέλεκται τοῖς νεωτέροις ἀναβομικοῖς. εἰώθασι γὰρ καὶ ταῖς καθ' ἁρμονίαν συνθέσεις ὀνομάζειν ῥαφάς. καὶ τοῦτ' εἰκότως πεπόνθασιν. ὃ γὰρ ὄστιν εὑρεῖν ὅτι πάντων ὁμοίως τῶν κρανίων τὴν πεπονοειδῆ
B σύνθεσιν, ἥκιβωμένην ἐν ἁπάσαις ταῖς ῥαφαῖς, ἀλλ' ὅτι τῆς αὐτῆς ἐνίοτε συντάξεως τὰ ὀστᾶν, ἐν ἑτέρῳ μὲν κρανίῳ ῥαφὴν ὄστιν ἰδεῖν· ἐν ἑτέρῳ δ' ἁρμονίαν. ἡμεῖς μὲν τοι πολλάκις ἐκκλάσαντες ἔνια τῶν τοιούτων ὀστῶν αὐτεμβαίνοντα κατὰ τὸ βάθος ἀλλήλοις ἐνίοτε μᾶλλον, ὡς εἰ ῥαφὴ μᾶλλον, οὐκ ἁρμονία τὴν σύνθεσιν αὐτῶν ὁμοίαν. ὥστε καὶ δεῖ τοῦτο ῥαφὰς ὀνο-
C μάζειν οὐκ ἄν τις ἐκκόψειεν ἁπάσας αὐτάς. ἔστι δ', πρώτη μὲν ἡ τῆς τοῦ ζυγώματος, ἐκφύσεως ὑποκάτω· τελευτᾷ δ' αὐτῆς, τὸ μὲν ἕτερον μέρος ὀπίσω φερόμενον, εἰς τὸ ἴσον αὐτῷ τῷ ζυγώματι κοιλότητα, συναπτον ἐνταῦθα τῇ κοινῇ πρὸς τὸ σφηνοειδὲς ὀστοῦν ῥαφῇ· τὸ δ' ἕτερον, ὀρθὸν ἅμα καὶ λοξὸν ἀναφερόμενον ὅτι τὰς χώρας τῶν ὀφθαλμῶν, b εἰς μέσον ἔρχεται τὸ κάτωθεν ἴτυν αὐτῶν.] κἄπειτ' ἐνταῦθα τειχῇ φαθέν, ἐνὶ μὲν τῶν μερῶν, τῷ δὲ τὸ μέγαν κάμπτον bb ἔξωθεν] ὅτι τὸ μεσόφρυον ἀνέρχεται· c ἑτέρῳ δ', ἐφεξῆς αὐτῶν κειμένῳ, ἀπὸ τῆς κοιλότητος ἕτερον τὸν αὐτὸν κάμπτον ὅτι τῷ κοινῷ ἀφικνεῖται ῥαφῷ τῆς κεφαλῆς, ὥστε συλλαμβάνεσθαι, καὶ τὸν καμπτὸν μὲν αὐτὸν, καὶ ὃ φυσικὸν d δὲ] βῆμα ὃ ἑτεροκείμενον αὐτῷ, μέγιστον ὑπάρχον ἁπάντων τῶν τῇδε βημάτων, ἕτερον τὸ εἰρημένων δύο ῥαφῶν. καὶ τρίτη] μοῖρα τῆς εἰρημένης σχίσεως, ἐκφαίνουσα e τὸν κάτωθεν
D ἀμβῶνα] τῆς χώρας τοῦ ὀφθαλμοῦ, πρὸς ὃ βάθος ἔσω φέρεται, καὶ ταῦθα συνάπτει τῇ κοινῇ ῥαφῇ τῆς κεφαλῆς. ὡς γίγνεσθαι τρία καθ' ἑκάτερον μέρος, ὧν ἀριστερῶν τε καὶ δε-
ξιῶν ὀστᾶ τῆς ἄνω γνύος, οἷς συντέτακται τὴ κεφαλῆ. μέγιστον μὲν ἓν αὐτῶν ὄστι, τὸ κατὰ
τὸ ζύγω-

τὸ ζύγωμα. καὶ γὰρ καὶ τὸ κροτάφου τὸ συμπα- A
λαμβάνει, καὶ τῆς ὀφρύος, καὶ τῆς χώρας τοῦ ὀφ-
θαλμοῦ, καὶ τὸν μικρὸν κόμβον ὅλον ἐν ἑαυτῷ
περιλαμβάνει, μέχρι τοῦ καλουμένου μήλου
καθήκει. ἔξης δ' αὐτῷ, καὶ θέσει, καὶ μεγέθει, ὃ
κατ' αὐτὸν ἔχει τὸν ὀφθαλμόν, ἐν ᾧ περιέχε-
ται τὰ πρὸς τῷ ἄνω μέρει αὐτοῦ νεῦρα. ὁ
μικρότατον δ' ἁπάντων ὑπάρχει τὸ πρὸς τὸν B
μέγαν κόμβον. οἱ δέ τινες τῶν ἀνατομικῶν ἐν
τῇ γραφῇ τὰ δύο ταῦτα, ταῖς εἰς τὴν ῥίζαν
τῶν ὀφθαλμῶν ἐμπιπτούσαις δυσὶ ῥαφαῖς,
ἢ μηδόλως εἰδότες, ἢ παραλείποντες ἐκόν-
τες, [f ὠσμικρά.] [g] τοῦτο δὲ τοῖς ἅπασι
καθ' ἑκάτερον μέρος ἐν ὀκτώ ἐστι, τοῖς εἰρημέ-
νοις δυσὶν ὑποτεταγμένον, ἀξιολόγου τῷ με-
γέθει. καὶ γὰρ καὶ ὃ μῆλον ὀνομαζόμενον τοῦτο C
μόριόν ἐστι, καὶ τὰ τῶν ὀδόντων ἁπάντων φάτ-
νια, πλὴν τῶν τομέων. ὁρίζουσι δ' αὐτὰ ῥαφαὶ
τέσσαρες. δύο μὲν, ἥ τε ὀλίγον ἔμπροσθεν
εἰσιοῦσα ἀπὸ τοῦ ζυγώματος ἐπὶ τὸ μεσό-
φρυον ἀναφέρεται· καὶ κάτωθεν ἥ, τε κατὰ μέσον
τὸν ὑπανίσχιον διῆκα. δύο δὲ λοιπαὶ ταύτας
ἐπιζευγνύουσιν. ἥ τε ἀπὸ τοῦ μεσοφρύου μὲν ἀρ-
ξαμένη· κατὰ δὲ τὸν ῥῖνα φερομένη, καὶ με- D
ταξὺ τοῦτε κυνοδόντος ὀνομαζομένου, καὶ τῶν
τομέων, [h διεκπίπτουσα.] καὶ ἄλλη, μέρος μὲν
τι αὐτῶν ἔχουσα τῇ κοινῇ τοῦ σφηνοειδοῦς, ὅ-
σον ἐν κύκλῳ περιθεῖ τὸν ἔσχατον ὀδόντα· ὃ λοι-
πὸν δὲ ἴδιον, ἄγει τοῦ συναφοῦς τῇ κατὰ τὸν ὑ-
ρανίσκον διῆκα ῥαφῇ. τούτοις δὲ τοῖς ὀστοῖς, με-
γίστοις οὖσιν, ὡς εἴρηται, δύο ἕτερα προσδέδεται
μικρά, καθ' ἃ καὶ συντέτμηται πρὸς ἄνω ἑκάτερα E
ἡ ῥίς. ἔστι δ' αὐτῶν εἰσὶν, ἥ τε ἰδία μοῖρα τῆς
προφρυϊκῆς ῥαφῆς, ἥ τ' εἰκαρσία τοῦ σφη-
νοειδοῦς ὀστοῦ, ἡ μεταξὺ τῶν ἑκάτων ὀδόντων. αὗ-
ται μὲν οὖν τῶν περιεχόντων αὐτὰ χωρίζου-
σιν· ἀλλήλων δὲ κατὰ τὴν διῆκαν τὴν ὑπανίσχιον ῥαφὴν διωρίσαι. i

iugale ſitum eſt: nam nonnihil temporis, ſuperciliiq́ue, & ſedis oculorum, totumq́; exiguum angulum in ſe comprehendit, & ad eam vſque partem, quæ Malum appellatur, procedit. Deinceps ſitu ac magnitudine os illud in oculo ipſo habetur, quod neruos, ad ſuperiorem maxillam tendentes, continet. Minimum omnium iuxta magnum oculi angulum locatum eſt. Nonnulli autem Anatomici, quia tria hæc oſſa, quæ ad oculorum radicem ſubeunt, vnum eſſe tradunt, geminas, quibus diſtinguuntur, futuras vel omninò non vident, vel tanquam exiguas deditâ operâ prætermittunt. His omnibus, (quæ tria eſſe diximus) ab vtroque latere os vnum inſigni magnitudine ſubiacet, cuius os mali, dentiumq́ omnium, exceptis inciſoriis, alueoli partes ſunt. Hæc futuris quatuor diſcernuntur. Suprà quidem eâ, quam dudum diximus ab oſſe iugali ad medium ſuperciliorum aſcendere: infrà verò eâ, quæ per medium palatum recta procedit: quas reliquæ duæ copulant, ea videlicet, quæ à medio ſuperciliorum incipiens ac iuxtà nares procedens, inter caninum & inciſorios dentes defertur: & ea, cuius pars, quantum ſcilicet extremum ambit dentem, cum communi ſphenoeidis oſsis futura conuenit. Reliquum peculiare eſt, quoad cum rectâ palati futurâ coniungitur. His oſsibus, quæ maxima eſſe propoſui, duo alia exigua adiacent, quà ſcilicet narium foramina ad palatum tendunt, quæ peculiari antedictæ futuræ parte, atque ea etiam futurâ, quæ tranſuerſa à ſphenoeide oſſe inter extremos dentes procedit, terminantur. His quidem futuris ab ambientibus oſsibus ſecernuntur: ipſa verò inter ſe rectâ palati futurâ diuiduntur.

a. Quod ſemel dicendum eſt, Syluius ſemper *Genam* vocat, malè, ſi quid iudico. *b.* Inſcitus mihi videtur heic Int. Noſter. Verterem, *In mediam, ſed decliuiorem oculi orbitam deſinit.* *bb.* Riolanus Com. in h.l. vult ἔσωθεν. Tu vide. *c.* Heic verò obſcurus mihi videtur Noſter. Vertam, Coſtæo duce in quibuſdam, *Altera autem, proximè ei adiacens, per foramen, ſub ipſo angulo, ad communem capitis futuram progreditur, ita, vt cùm angulus quidem ipſe, tùm verò naturale foramen illud, quod illi ſubiacet, & quod omnium eò loci maximum eſt, ab his duabus futuris comprehendantur. Tertia verò.* Si quis auſit

ausit τὸ ἐπιλαμβάνεσθαι loco suo mouere, & ponere post ῥαφῶν, minùs ille laborabit in sensu Græco. Verum enimuerò, venantur Græci nescio quam elegantiam ex eiusmodi transpositionibus, vt Casaub. alicubi scribit. *d.* Vacat heic Atticè. *e.* ὁ κάτωθεν ἀμβὼν nihil aliud est, quam ἡ κάτωθεν ἴτυς superiùs dicta. Qui distinguunt, frustrà sunt. *ee.* Costæus hæc ita, *Nonnulli autem Anatomici tria hæc ossa vnum esse tradunt, duas illas futuras, quæ in radicem oculorum inseruntur, vel omninò non videntes, vel tanquam exiguas dedità opera prætermittentes.* *f.* ὡς μικρὰς legunt Intt. iure, vti videtur. *g.* Quid attinet heic intrudere illa, *Quæ tria esse diximus?* *h.* *Excidens*, meritò vertas, non autem *Delata*, vel *Delapsa*. Cæterùm oportet heic cum Ingrassia interiungere, vti appareat, orationem iam esse de quartâ & vltimâ futura. καὶ ἄλλη, μέρ@ μὲν. Interim non dissimulo, suspecta mihi esse illa eadem, quod cum seq. non satis benè cohæreant. An ita legi possunt, μέρ@ μέν τι κοινὸν ἔχουσα. Et illud αὐτῶν, quò pertinet? Nisi fallor, Syluius & Ingrass. ideò omittunt. *i.* Ingrass. & Cost. ex Oribasio iure indignantur esse heic factam nouam cap. distinctionem, cum ossa nasi planè pertineant ad superiorem maxillam! Syluius quidem iam obuiam iit isti rei: sed quid facias? Sinenda potiùs talia, quam sine fructu aliquid turbandum.

De ossibus nasi.

Cap. IV.

NAsi quoque ossa duo sunt, quæ futuris, à medio superciliorum descendentibus, discernuntur. Has duas esse in maximorum ossium enarratione diximus. Præter eas tertia quædam in naribus ipsis futura est, quæ à medio superciliorum incipiens, rectà à summis ad imas nares procedit. His ossibus inferiore in parte cartilaginea, tenuiaque corpuscula (Alas vocant) ab vtroque latere adnascuntur. Supereſt in maxillæ superioris extremo os vnum, in quo dentium, qui secant, radices & alueoli continentur. Id ipsum plerunque simplex esse videtur, propterea, quod ossa ex quibus structum est, exactissimè committuntur. Interdum autem futura in cadaueribus admodùm exsiccatis manifestè apparet, illi quidem directa, quæ per totum palatum porrigitur. Quò fit, vt perspicuum sit, iure de numero ossium maxillæ superioris dissensionem esse. A nonnullis enim non sex, sed duo prima omnium censentur, paruulis videlicet, quæ intùs in oculis insunt, prætermissis. Alii inferiora narium foramina magnis ossibus adscribunt. Sunt qui hæc ab aliis separent, amboque os vnum faciant. Illud etiam, quod in maxillæ superioris extremitate (vt diximus) habetur, nonnulli simplex, nonnulli ex duplici

Περὶ ὀστῶν τῆς ῥινός.

κεφ. δ'.

Καὶ μὴν καὶ τὰ τῆς ῥινὸς ὀστᾶ δύο ὄντ[ι], ἀφορίζομενα τ' ἀπὸ τοῦ a μεσοφρύου] καθηκούσαις ῥαφαῖς, αἳ ἄρα b βιτταὶ] ταῖς πάσαις ἠείθμησα κατὰ τ' τῶν μειζόνων ὀστῶν διήγησιν. ἔστι δὲ καὶ αὐτῇ τ' ῥινὸς μία τις ἄλλη παρ' αὐταῖς ῥαφή, κοινὴ τ' ἰδίων αὐτῆς ὀστῶν, ἀπὸ τοῦ μεσοφρύου μὲν ἀρξαμένη φερομένη δ' εὐθεῖα δι' ὅλης αὐτῆς. ὁ κάτω δὲ τ' ὀστῶν τούτων πέρας ὑπόφυσιν ἔχει χονδρωδῶν σωμάτων λεπτῶν, ἃ καλεῖ) πτερύγια. λοιπὸν δ', ἔστιν ἓν ὀστοῦν ὑπὸ τῷ πέρατι τῆς γλουτοῦ, ἐν ᾧ τῶν τομέων ὀδόντων αἱ ῥίζαι τε, καὶ τὰ φάτνια συνέχεται. φαίνεται δ' ὡς τὰ πολλὰ μὲν ἁπλοῦν τοῦτο, διὰ ἀκείβειαν ἁρμονίας τῶν συναπτόντων αὐτό. ποτὲ μὲν δὴ καὶ σαφῶς ἐν τοῖς ὑπὲρ πλέον c ἐξηρεθισμένοις] σκελετοῖς ἡ ῥαφὴ φαίνεται, d κατ' εὐθεῖαν τεταμένη τῇ δι' ὅλου τ' γναθίσκου φερομένῃ.] δῆλον δ' ἤδη γέγονεν, ὡς εὐλόγως ἔνιοι φασὶ τὸν πλῆθος τῶν ὀστῶν τῆς ἄνω γλουτοῦ. ἔνιοι μὲν γὰρ οὐκ ἓξ, ἀλλὰ δύο τὰ πρῶτα πάντων ἀριθμοῦσι, τὰ κατ' αὐτὰς τὰς ὀφθαλμοὺς ἔνδον τὰ σμικρὰ προβαλλόντες. ἔνιοι δ' καὶ e ζυγὰς κάτω συνδήσεις τῆς ῥινὸς] f τῆς μεγάλης] προσανέμυσιν. εἰσὶ δ' καὶ οἱ χωρίζουσι μὲν ἐκείνων· ἓν δ' ἄμφω ποιοῦσιν αὐτά. καὶ δὴ καὶ ὃ κατ' ἄκραν τὴν γλουτὸν (ὡς εἴρηται) ἔνιοι μὲν ἁπλοῦν εἶ) φασιν· ἔνιοι δ' οὐ δυοῖν συγ-

συγκεῖσθαι. καὶ πρὸ τούτων ἁπάντων ὁ σφη- A
νοειδὴς g οἱ πλεῖστοι] σπανιαιτάτοις τοῖς τῶν ἄνω
γένους ὀστοῖς. ὥστε, εἰ μὲν h τὰ πλεῖστα] τὶς ἀ-
ποφαίνεσθαι βούλοιτο, πέντε καὶ δέκα καθ' ὅ-
λου εἶεν τοῦ ἄνω γένους. εἰ δ' εἰς ἐλάχιστον
ἀριθμὸν συνέλλοι, μὴ πλείω τῶν ὀκτώ. καὶ
δὴ καταλέξω πάντα ἑφεξῆς, ἀπὸ προτέρας
ἀρξάμενος ἴσης εἰς τὰ πέντε καὶ δέκα διαιρέ- B
σεως. ἓξ μὲν ἔσαι τὰ πρῶτα ῥηθέντα· τοῦ ἐ-
γκεφάλου ὑπὸ τῆς κοινῆς τῇ κεφαλῇ ῥαφῆς,
καὶ τὸ μὲν ἀπὸ τῶν κροτάφων ὑπὸ τὸ ζύγωμα,
καὶ τὰ κάτω βλέφαρα τῶν ὀφθαλμῶν ὑπὸ
τὸ μεσόφρυον ἀναφερόμενος· δύο δ' ἑφεξῆς
αὐτῶν τὰ μεγάλα, καθ' ἃ καὶ τὰ μῆλα, καὶ ἰσ-
ὁδόντας ὀλίγου δεῖν ἅπαντας ἔφαμεν ἐγκεῖσθαι.
καὶ δύο ἄλλα, τὰ κατὰ τὰς ῥινὸς συμβήσεις. C
εἶτα μετὰ τούτοις ἄλλα δύο τὰ ἴσης ῥινὸς αὐ-
τῆς. εἶτ' ἐπ' αὐτοῖς ἄλλα δύο καὶ ἄκρων τῶν
ῥώθων, ἐν οἷς τομεῖς ὀδόντες. καὶ μετὰ τούτων
ἁπάντων ὁ σφηνοειδὴς, ἀζυγὲς ὂν ἐν ἅπασι
μόνον. ἡ δ' εἰς ὀκτὼ τὰ πάντα τῆς ἄνω γένυος
ὀστᾶ διαίρεσις ὧδε ἔχει. τὰ μὲν ἓξ τὰ πρῶτα,
δύο δ' ἀριθμεῖται· ὃ δὴ καὶ ἄκρων τῶν γένυ-
ων ἐν, ὥσπερ καὶ ὁ καθ' ἑκάστας συμβήσεις τῆς ῥινός. D
αὐτῆς δὴ τῆς ῥινὸς ἴδια, δύο. καὶ λοιπὰ δύο τὰ
μέγιστα τῶν ἐν ὅλῃ τῇ γένυϊ, τὰ κατὰ τὰ
μῆλά τε καὶ τοὺς ὀδόντας ὀλίγου δεῖν ἅπαντας,
ὡς ἐμπροσθεν εἴρηται. καὶ ὁ σφηνοειδὴς, ἀ-
ζυγὲς ὂν ἐν ἅπασι μόνον.

oſse conſtitutum eſse affirmant. Ante autem hæc omnia ſphenoides inter maxillæ ſuperioris oſsa plurimi adnumerant. Quod ſi ea ad quàm plurimum numerum ab aliquo redigenda ſunt, erunt quidem in tota maxilla ſuperiore quindecim: ſi verò ad quamminimum, non plura erunt, quam octo. Quę ſanè omnia deinceps commemorabo, incipiamque à priore diuiſione, quâ quindecim eſſe cenſa ſunt. Sex itaque erunt, quæ prius retulimus, quæque à communi capitis ſutura, itemque ab ea, quæ à temporibus ſub oſse iugali, & inferioribus oculorum palpebris ad medium ſuperciliorum aſcendit, continentur. Duo deinde grandia, in quibus mala, dentesque ferè omnes (vti recenſuimus) inſunt. Alia item duo iuxta narium foramina. Adde etiam ipſarum narium duo. Mox in maxillæ ipſius extremitate duo, quibus dentes, qui ſecant, infixi ſunt, atque etiam præ cunctis ſphenoides, quod ex omnibus ſimplex eſt, & nulli alteri coniugatum. Totius autem maxillæ ſuperioris ad hunc modum in octo diuiduntur. Sex quidem duo prima numerantur: quod in parte maxillæ extremâ habetur, vnum: itidem quod iuxta narium foramina ſitum eſt, vnum: narium peculiaria, duo: omnium item maxima, in quibus mala, dentesque ferè omnes (ſicuti diximus) ſedem habent, duo cenſentur. Supereſt ſphenoides, quod ex omnibus ſimplex & coniugationis eſt expers.

a. Foëſius alicubi monet, malè in quibuſdam legi, μεταφρένα. b. διττὰς legerem Balamius ait in Marginalibus. Hunc & Syluius ſequitur & Ingraſſias, qui tamen defenſat etiam τὸ τριττὰς. Tu vide apud ipſum, ſi res tanti eſt. c. Fruſtra heic cogitant quidam (inter hos Ingraſ. eſt.) de τῷ ἐξειργασμένοις. Vide longam orationem apud Riccium ex Oribaſii lib 25. d. Verto, *Recta linea attenſa illi, quæ per totum palatum fertur.* e. Hoc Balam. quidem retinuit: at Syluii & Ingraſſiæ lectio eſt, capta ex ipſo Gal. extremo huius cap. τὰ κατὰ τὰς συντρήσεις τῆς ῥινὸς; *Oſſa, quæ ſunt iuxta narium foramina.* f. τοῖς μεγάλοις, omnes legunt. g. Aut Balam. non habuit, aut actuarius ipſius nequam fuit. Credo autem illud potiùs: quia neque Sylu. habet. h. Quid eſt *Quamplurimum?* *Maximum*, & clarius & Latinius eſt. i. Deeſt, εὑρήσει, niſi per Ionicam Ellipſin excuſare malis.

Περὶ τῶν ὀδόντων.
κεφ. ε'.

De dentibus.
Cap. V.

ΕΝ τοῖς ὀστοῖς ἀριθμητέον ὄντας καὶ τοὺς ὀ- E
δόντας, εἰ καί τισι τῶν σοφιστῶν δόξει. καὶ

DEntes in oſſium numero habendi ſunt, etſi ſecùs nonnulli Sophiſtæ arbitrentur. Quod

si eos à nobis ossa appellari non sinunt, æquum sanè erat alio illos nomine donare. Non enim cartilagines, non arteriæ, non venæ, non nerui (vti perspicuò patet) nuncupandi sunt: multoque etiam minùs, nec adipis, nec capilli, nec carnis, nec glandulæ, neque vllius simpliciter corporis particulæ nomen illis accommodari potest. Quod si neque in venarum, arteriarum, neruorum, musculorumve, aut viscerum, neque in eâ, quam modò tractamus, ossium Anatome, de dentibus agemus: nusquam omninò de iis mentio habenda est. Quare perpetuò valeant Sophistæ. Dentes sexdecim vtraque maxilla habet. Priores quaterni, quia secant, Τομεῖς appellantur: hi omnes singulis radicibus nituntur. His deinceps Canini vtrinque hærent, quibus singulæ quoque radices insunt. Vltra hos Maxillares quini, ab vtroque latere. Sed qui maxillæ superiori infixi sunt, ternis: qui inferiori, binis radicibus adhærescunt. Nonnullis tamen exceptis, qui suprà sæpè cum quaternis: infrà cum ternis radicibus deprehenduntur, præsertim duo omniũ primi interiores. Tertius perrarò eiusmodi esse inuenitur. Nonnullis autem non vtrinque quini maxillares, sed quaterni, senive oriuntur. Eos non modò Maxillares, sed Molares quoque appellant, ex translatione (vti arbitror) nomine sumto, quod iis cibi, veluti molis Cereales fruges, tenuantur & atterantur. Caninis nomen inditum est, quod canum dentibus quàm similimi sunt. Τομεῖς autem (hoc est, incisorios) vocant, siquidem ad cultri similitudinem, ad eos cibos suâpte naturâ incidendos valent, qui mollitiem in se habent: sicuti ad dura cibaria non secanda, sed admodùm confringenda canini constituti sunt. Omnes in suorum ossium concauis infiguntur. Ossa quibus continentur dentes, Phatnia: quæ subeunt foramina, Bothria appellant. Ex ossibus dentes tantummodò mollium cerebri neruorum participes sunt, ob idque soli manifestè sentiunt.

A τοίγε δίκαιοι ἦσαν, εἰ μὴ τοῦτο καλὸν αὐτοὺς ὀπιθέπεσιν ἡμῖν, ἑτέραν δ' ἄνωθεν προσηγορείαν αὐτοῖς. ὅτι μὴ γὰρ, οὔτε χόνδρους, οὔτε ἀρτηρίας, οὔτε φλέβας, οὔτε νεῦρα προσῆκεν ὀνομάζειν αὐτούς, δῆπουθεν δῆλον· πολὺ γ' ἂν μᾶλλον, οὔτε πιμελὰς, ἢ τρίχας, ἢ σάρκας, ἢ ἀδένας, οὐδ' ἄλλο οὐδὲν ἁπλῶς τῶν κατὰ τὸ σῶμα μορίων. εἰκῇ δ' οὖν μήτ' ἐν τῇ τῶν φλεB βῶν ἀνατομῇ, μήτ' ἐν τῇ τῶν ἀρτηριῶν, μήτ' ἐν τῇ τῶν νεύρων, ἢ μυῶν, ἢ ἁπλάγχνων ἐρεῖμεν ὑπὲρ αὐτῶν, ἀλλὰ μηδὲ ἐν τῇ νῦν ἐνεστώσῃ τῇ περὶ ὀστῶν, οὐδ' ὅλως ἐρεῖμεν οὐδέποτε περὶ αὐτῶν. τοῖς μὲν δὴ σοφισταῖς μακρὰν χαίρειν ῥητέον· ὁδόντες δ' ἑκκαίδεκα ὑπάρχουσι καθ' ἑκατέραν τὴν γνάθον, ἔμπροσθεν μὲν τέσσαρες, οἱ τομεῖς ὀνομαζόμενοι, μονόῤῥιζοι πάντες· ἐφεξῆς δ' αὐτῶν ἑκατέρωθεν εἰσὶν οἱ κυνόδοντες, μονόῤῥιζοι καὶ αὐτοί. εἶθ' a οἱ γόμφιοι] τούτων ἐξῆς ἑκατέρωθεν πέντε, δίῤῥιζοι μὲν οἱ ἐν τῇ ἄνω γνάθῳ δύο ῥίζας ἔχοντες οἱ ἐν τῇ κάτω. πλὴν πολλάκις δύ' εἰσὶν οἳ, τεταῤῥιζοι μέν τινες τῶν ἄνω· δίῤῥιζοι δὲ τῶν κάτω, καὶ μάλιστα οἱ πρῶτοι πάντων ἔσωθεν δύο. ἀσαφέστερον δὲ ὁ τρίτος. τινὲς δὲ καὶ πέντε καθ' ἑκάτερον, ἀλλὰ τέσσαρες, ἢ ἓξ ἔφυσαν οἱ γόμφιοι. καλοῦνται δ' οὐχ ὅτι μόνον, ἀλλὰ καὶ b μύλαι γλυκεῖς,] ἐκ μεταφορᾶς (οἶμαι) τοῦνομα λαβόντες, ὅτι τρίβομεν ἐν αὐτοῖς, καὶ λεπτύνομεν τὰ σιτία, καθάπερ ταῖς μύλαις τοὺς δημητρείους καρπούς. ἀλλὰ καὶ οἱ κυνόδοντες, ὁμοιότατοι τοῖς τῶν κυνῶν ὑπάρχοντες, ἀπ' ἐκείνων ὠνομάσθησαν. οἱ δὲ τομεῖς ἀπὸ τοῦ τέμνειν αὐτούς, ὥσπερ σμίλη, ὅσα δυνατὰ τέμνεσθαι σιτία. δυνατὰ δὲ δηλονότι τὰ μαλακά, πρὸς ἃ δὴ γεγόνασιν ὑπὸ τῆς φύσεως, ὥσπερ καὶ πρὸς τὰ σκληρὰ τοὺς κυνόδοντας ἐποίησεν, ὑτεμοῦν, ἀλλὰ θλᾶν c ἱκανούς] d γομφίους δ' ἅπαντες ἐν τοῖς τῶν φατνίων βοθρίοις]φάτνια μὲν γὰρ αὐτὰ τὰ περιέχοντα αὐτοὺς ἰσᾶ· βόθρια δ' αἱ κοιλότητες, ἐν αἷς ἐμπεπήγασιν, ὀνομάζονται. μετειλήφασι δὲ τῶν ἀπὸ ἐγκεφάλου νεύρων τῶν μαλακῶν ὀδόντες μόνοι τῶν ἄλλων ὀστῶν, ὅθεν καὶ σαφῶς αἰσθάνονται μόνοι.

a. Cau-

a. Cautiores omninò Noſtro Syluius iuxtà & Ingraſſias, cum, Græcâ voce retentâ, *Clauales* ſeu *Clauoſi* addunt. *b. Molas* rectè dicit Ingraſſias, licet non abhorreat à *Molaribus* reliquorum duorum. Sed cur Noſter τὸ θηλυκῶς omittit? Certè, μύλη eiuſdem apud Græcos ſignificationis eſt: an autem de dentibus quoque in vtroque genere vſurpetur, dubium eſſe poſſit ex h.l. Interim Syluius ex Ariſt. & Ruffo, quin Gal. 9. Vs. part. incunctanter aſſerit. *c.* ἰκανοὺς lego, inuitis omnibus. Vt ſenſus ſit, *Non ſecandi, ſed frangendi gratia.* Vel, *Vt fractioni, non ſectioni idonei ſint.* *d.* Vertam ad verbum, *Infixi autem ſunt omnes clauorum more præſepiolorum foſſulis. Oſſa enim quibus.*

Περὶ τῶν τῆς κάτω γένυος ὀστῶν. κεφ. ε'.

De oſſibus maxillæ inferioris. CAP. VI.

Ὑπὸ δὲ τὰ τῆς κάτω γένυος ὀστᾶ ὃν ὄντιν ἁ- A
πλᾶν, ὡς ἄν τῳ δόξειεν. ἐφόλκιον γὰρ
καὶ τοῦτο σχεδὸν πᾶν τὸ γένειον, ὡς
φαίνεσθαι σαφῶς, ὅπισθεν ἑπόμενον. α τὸ δὲ
ἀνατεινόμενον ὡς ὀπὶ τὸ κεφάλιον αὐτοῦ μέ-
ρος, εἰς δύο τελευτᾷ πέρατα. κλίνεται τῶν
περάτων τῷ μὲν ὀξεῖ τόνῳ τῷ κροταφίτῃ
μυὶ, δέχεται τένοντα· τῷ δ' ἑτέρῳ διαρθρῶ-
ται πρὸς τὸ τῆς κεφαλῆς ὀστοῦν, b ὑπὸ τῷ B
ὀπόφυσιν τῷ μαστοειδεῖ,] c κυνδυλώδει πνὶ
προφερείᾳ,] τῷ τῆς ὀπιθίου d γλιχοειδοῦς κοιλότητος] ὀπιθιεβοηχὸς.

NEque maxillæ os inferioris eſt (vt quiſpiam putet) ſimplex: id enim coctum in ſummâ menti extremitate laxatur, vt ipſum iam coaluiſſe manifeſtum iudicium ſit. Pars eius, quæ quaſi capitulata eſt, duobus quaſi cornibus terminatur: quorum alterum in mucronem deſinens, tendinem, à temporis muſculo deſcendentem, recipit: Alterum capitis oſſi ſub eo exortu, quem mammillarem vocant, alligatur, ibique in paruulum ſinum rotundo quodam quaſi tuberculo ſeſe inſerit.

a. Balamius heic inuoluit ſe infeliciter: at Syluius ſimpliciter & verè ita, *Eius verò pars, quæ ſurſum ad caput vergit.* Cæterùm, vacare alterutrum, vel ὡς, vel ἐπὶ, certus ſum, licet codices Græci impreſſi vnanimiter vtrumque acceptent. Si ſcripſit Gal. ὡς, eſt illud Atticum pro πρὸς. Huic autem, σαφηνείας ἕνεκα, ſubiecit quidam τὸ ἐπὶ, quod poſteà illapſum eſt in textum ipſum. Hoc de multis aliis locis dicendum fuerit. *b* Syluius vertit, *Propè* ὑπόφυσιν μαστοειδῆ, & monet: πρὸ heic Atticè poni, & ſignificare *Ante*, veluti cùm dicimus, *Sub horam noctis*, id eſt, *Ante*, *c.* Hæc non rectè verteris, niſi per circumſcriptionem, quâ Syluius eſt vſus, licet non perſtiterit. Vertam, *Condyli modo rotunda extremitate.* *d.* Nimis generale eſt, quod dicit Noſter. Obſcurum verò eſt, quod Syluius ait. Quorſum enim *ſupinitas illa*? Sequar Ingraſſiæ veſtigia, & ita vertã, *Qua parte cauitas eſt, oculi angulo non diſſimilis*, γλιχοειδὴς dicta.

Περὶ ῥάχεως. κεφ. ζ'.

De Spinâ. CAP. VII.

Τῆς ὅλης ῥάχεως] οἱ σπόνδυλοι τέσ- C
σαρες ὀπὶ τοῖς εἴκοσιν ὑπάρχουσι. παρὰ
φύσιν γὰρ ἤδη τὸ πλέον, ἢ τὸ ἔλαττον, ὥσπερ
αἱ] b φοξαὶ] κεφαλαί. κεχειρῶται δὲ ἡ σύμ-
πασα συνταξις αὐτῶν εἰς] τε ἰσχνόν τε, καὶ
νῶτον, καὶ ὀσφῦν, καὶ ἱερὸν ὀστοῦν. Ὁ μὲν οὖν
τράχηλος ἔζευκται τῇ κεφαλῇ· ὁ δὲ νῶτος

SPina tota ex vertebris quatuor & viginti conſtat: quæ ſi plures, paucioresve ſint, ſicuti capita deprauata, quæ faſtigiato ſunt vertice, præter naturam ſunt. Harum contextus omnis in Ceruicem, Dorſum, Lumbos, & Sacrum os diuiditur. Ceruix capiti annectitur. Huic dein Dorſum,

cui par ineſt, quæ & pectori, longitudo. Quod ſubeſt reliquum, Lumbi appellantur, quorum pars vltima Sacro, latove (vt nonnullis placet) oſſe finitur. Septem in collo vertebræ ſunt, duodecim ad coſtas, ad lumbos quinque. In primis itaque de ceruicis vertebris (nihil enim refert an ceruicem, collumve appellemus) dicendum eſt.

A ἐφεξῆς δ' ἐστὶ τὰ τέτακται, τὰ λιχνὸς ὑπάρχων ὀμφὸς, ἢ λίχνος περ αὐτὴ καὶ ὁ θώραξ. ὅσον δ' ἐστὶ τὸ λοιπὸν κάτω, τοῦτ' ὀσφὺς ὀνομάζεται. c ἑπτὰ δ' ἐστὶ τὰ περὶ αὐτῆς τὸν καλούμενον ἰερὸν ὀστοῦν ἔχοντα.] d ἔνιοι δὲ πλατὺ προσαγορεύουσιν αὐτό.] σπονδυλοι δ', ἐπὶ μὲν τὸν βάχηλον ἑπτὰ τὸν ἀριθμὸν ὑπάρχουσι· ἐπὶ δὲ τὸν e νῶτον,] δώδεκα· ἐπὶ δὲ τὰ ὀσφύι, πέντε. περὶ

B πρώτων δὴ εἰρήσεται τῶν ἐπὶ τὸν αὐχένα. f διαφέρει γὰρ οὐδέν, ἢ τράχηλον, ἢ αὐχένα προσαγορεύειν αὐτόν.

a. Non benè vertitur *Spina* ſimpliciter. Cum enim πλούσημον ſit, addi debet *Dorſi*. Syluius, credo, ideò retinet Græcum. *b.* Balam heic circumſcriptionibus vtitur, mihi non ingratis, vt ex ſuperioribus patére poteſt. *c.* Verto, *Qua autem deſinit, vocatum Os ſacrum habet*. Cæterùm, in oratione Græcâ duo muto. 1. pro αὐτὰ lego αὐτῆς. Nam & poſteà in fœminino vtitur. 2. pro ἔχων lego ἔχει. *d.* Vide licentiam intolerabilem Noſtri! *e.* Cur *Coſtas? Dorſum* debuit. *f.* Vide aliud licentiæ exemplum.

De vertebris colli.
Cap. VIII.

EX vertebris colli primæ quidem duę inter ſe vndique colligantur: reliquarum verò quinque anterior pars nexu conſtricta firmiſſimo coaleſcit. Neque enim (vt nonnulli putant) per cartilaginem coaleſcunt: verùm ea membrana, quæ geminas ſpinalis me-

C Περὶ τῶν κατὰ τὸν τράχηλον σπονδύλων.

κεφ. η'.

ΤΩν κατὰ τὸν αὐχένα σπονδύλων, οἱ πρῶτοι μὲν δύο διηρθρωμένοι] a πάντη.] τῶν δ' ἄλλων τῶν πέντε τὸ πρόσω μέρος ἰσχυρὰς συμφύσι δεσμὸς. ὁ γὰρ δὴ διὰ χόνδρου γε συμφύοιτ'] καθάπερ οἴονταί τινες· ἀλλ' ὁ ἐκ

D τῆς νωτιαίου δύο b μηνιγγίδας] ἐξωθεν περιλαμβάνων χιτῶν, εἰς τὸ μεταξὺ χώραν αὐλῶν παρεμπίπτων, κοινὸς ἀμφοτέρων γίνεται δεσμός. ὅτῳ δ' ἡ κατὰ πάντα ἕξις σπονδύλου, πλὴν τῶν πρώτων δυοῖν, c ὡς εἰρήσεται.] δι' ἃ δὴ καὶ τῶν ἀφ' ὧν κινήσεων τὸ κεφαλῆς, τὸ μὲν ἐπινεύοντος τε καὶ ἀπανεύοντος· τῆς δ' ἐν τῷ παρατείνειν ἑφ' ἑκάτερα, τὸ μὲν πρὸς τὰ

E ἑτέραν, ἡ τῶν δευτέρου σπονδύλου d πυραμοειδὴς ἀπόφυσις] ἐργάζεται μάλιστα· τὸ δ' ἑτέραν ἡ τοῦ πρώτου πρὸς τὰ χόρδωνα τοῦ κεφαλῆς διάρθρωσις. ἀλλ' αὕτη μὲν διὰ τὸ πλαγίων γίνου] μέρων, τοῦτο πρώτου σπονδύλου, καὶ αὐτῆς τῆς κεφαλῆς· ἡ δὲ πυραμοειδὴς ἀπόφυσις αὐτοῦ τούτου ἐστίν· ἀπὸ δὲ τοῦ πρόσθιον ἡμίχοντος μέρους τοῦ δευτέρου σπονδύλου συνδέσθαι τῇ κεφαλῇ διὰ πνὸς διαρώγματος τε ἅμα καὶ προσθύλων συνδέσμου. Καὶ δὴ καὶ χώραν ἐπιτηδείαν ὁ πρῶτος σπόνδυλος αὐτῇ παρ-

ἔχει,

ἔχει, καθ' ἣν ἀσφαλῶς ἐπείζευξε). ἡ δὲ ἑτε- A
ρος ἐγκάρσιος δεσμός, ἐν αὐτῷ τῷ ὠμῷ τοῦ
ἀγκῶνος ἡμόρριζος, ἔσωθεν ὑπεβέβληται
καὶ αὐτῆς. ἔνιοι μὲν τοῦτο ὀδοντοειδῆ κα-
λοῦσιν ἀπόφυσιν· ἱπποκράτης δὲ ἡ ὅλον τὸν
δεύτερον σπόνδυλον ὀδόντα προσηγόρευ-
σεν ἀπ' αὐτοῦ. ἔχει δ' ἡ ἄλλας ὁ πρῶτος σπόν-
δυλος δύο κοιλότητας ὑπὸ πολλείας ε γλη-
νοειδεῖς] ἐν τοῖς κάτω μέρεσιν αὐτοῦ, πρὸς ἃς B
πλησίας ταῖς ἄνωθεν. εἰσὶ δὲ εἰκότως, αἱ μὲν
ἄνωθεν μείζους, ἕως αὐτῆς κεφαλῆς διαρθρού-
μεναι] μικρότεραι δ' αἱ κάτωθεν, αἷς προσε-
βέβληκε τὸν δεύτερον σπόνδυλον. ἔστι δ', ὁ
μὲν πρῶτος ῥᾳστάτος τε ἅμα καὶ ἰσχνότατος·
ὁ δὲ ἑφεξῆς αὐτοῦ παχύτερος μὲν· ἀλλ' ὅμως
ῥωμαλεώτερος. οὕτω δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πάντες οἱ
μετ' αὐτόν. ἐφ' ὅσον γὰρ ὁ νωτιαῖος, εἰς τοὺς τῶν C
νεύρων ἀποφύσεις καταναλισκόμενος, ἰσχνό-
τερος ἑαυτοῦ γίνεται· ὅτι τοσοῦτον καὶ αἱ τῶν
κατωτέρω σπονδύλων ῥάχεις ἐλαττοῦν-
ται. ἐκάστη γὰρ ἴσον τῷ πάχει τοῦ περιεχομένου
καθ' ἑαυτὸν ὑπάρχει νωτιαίου. τοῦτο μὲν οὖν
κοινὸν ἅπασι τοῖς σπονδύλοις ἐστὶν, g ὥσπερ
γε καὶ αἱ εἰς τὸ πλάγιον ἀποφύσεις,] ἔτι τε
τοῖς αὐταῖς, ἀνωφύτεις τε γὰρ καὶ πάντες ἀ- D
ποφύσεις, καθ' ἃς πρὸς ἀλλήλους διαρθροῦν-
ται· τῶν δὲ ἄλλων τὰ μὲν πλεῖστα κοινὰ διαφέ-
ροντα δὲ ὀλίγα, περὶ ὧν ἑφεξῆς ἐροῦμεν. τὸ
ὀπίσθιον ἀπόφυσιν, ἣν ἄκανθαν ὀνομάζου-
σιν, ἄπαντες ἔχουσι, πλὴν τοῦ πρώτου σπον-
δύλου. τοῦτο δὲ οὐ τοῖς ἔμπροσθεν ἀπόφυ-
σις μικρὰ μόνον. τῶν δὲ ἄλλων ἀπάντων αἱ
πλάγιαι ἀποφύσεις ἀεὶ διατετρημένας ἔ- E
χουσιν οἱ κατὰ τὸ τράχηλον μόνοι, πλὴν τοῦ
ἑβδόμου, ὅπερ δὴ καὶ ἕκαστος αὐτῶν ὑπάρ-
χει. σπανίως δ' αὖ που εὕροις καὶ τοῦτο διατε-
τρημένας. αἱ δὲ αὖ ἀποφύσεις, ἀτρέμα πως διαλαθοῦσι κατὰ τὸν τράχηλον ἔ-
χουσι μόνοι, πλὴν τῶν πρώτων δυοῖν. ἁπλαῖ
γὰρ τούτοις εἰσί. τῷ γὰρ ἕκτῳ διπλαῖ σαφῶς εἰσι, F
καὶ μείζους τῶν ἄλλων ἁπάντων, ὥσπερ γε καὶ
αὐτὸς ὅδε μείζους. καὶ ἡ ἑτέρα γ' αὐτῶν ἡ ἔν-
δον, ἰσχνῶς πλατεῖα. τοῦ μήκους δὲ ἑκάστου τὸ πρόσθιον μέρος, ᾧ καὶ συμφύονται πρὸς

bet: in eademque transuersum quoddam ligamentum oritur, quod illi intùs aduoluitur. Hunc ipsum processum à dentis similitudine Odontoida de nonnulli vocant. Vnde Hippocrates totam etiam secundam vertebram *dentem* quandoque nominauit. In inferiore quoque summæ vertebræ parte duo sunt sinus leniter caui, quosque ab ocularis sinûs similitudine Glenoidæs appellant, similes superioribus: sed sinus superiores, cum caput ipsum excipiant, non ab re sunt maiores: infrà verò minores sunt, qui vertebram secundam admittunt. Summa vertebra latissima, tenuissimaque est; secunda angustior quidem, sed tamen validior. Ac reliquæ deinceps eodem modo se habent. Quò enim spinæ medulla in gignendis neruis consumitur, attenuaturque magis: eò inferiorum vertebrarum foramina minuuntur. Quorum vnumquodque medullæ, quam complectitur, crassitudine æquale est. Atque id in vertebris omnibus commune est, quemadmodum transuersorum quoque processuum, eorumque, qui deorsum, sursumque versùm spectant, quibus inter se connectuntur, communis est ratio. Quod ad cætera attinet, in pluribus quidem conueniunt: in paucis differunt, quod dicemus posteà. Posteriorem processum, quem spinam vocant, omnes habent vertebræ, primâ exceptâ, cui soli in parte anteriore exiguus quidam inest processus. Ex cæteris omnibus vertebris earum tantùm, quas ceruicis esse diximus, transuersi processus semper perforati sunt, septimâ, eâdemque vltimâ exceptâ, cui interdum etiam, sed rarò, à lateribus foramina insunt. Hos ipsos processus solæ ceruicis vertebræ leniter quasi bipartitos gerunt, præter duas primas, in quibus, simplices habentur: in sextâ verò duplices manifestè apparent, & cæterorum omnium maximi, sicuti & ea ipsa maxima est, quorum internus latus admodùm est. Pars cuiuslibet vertebræ anterior, quà

inter se coalescunt, earum potissimùm, A quæ in ceruice sunt, primâ exceptâ, oblonga est. Neruis autem, ex spinæ medullâ orientibus, ac iuxtà vertebrarum compages prodeuntibus, vtraque vertebra parem primæ quasi operam confert: in cæteris superior, aut magnâ ex parte, aut omninò id præstat.

ἀλλήλους, τοῖς ἐν τῷ ἰραχήλῳ μάλιστα ὄσι, πλείω τῆ πρώτη. τοῖς δὲ ἐκφυομένοις τῆ νωτιαίῳ νεύροις, καὶ κατὰ τὰς συμβολὰς τῶν ἀσπονδύλων διεκπίπτουσιν, ἑκάτερος τῶν τῆ ἰραχήλη ἀσπονδύλων ἴσον πῶς συντελῆ τῷ πρώτῳ. τῶν δὲ ἄλλων ἁπάντων ὁ ὑποκείμενος, ἤτοι τὸ πλεῖον, ἢ ὅ σύμπαν.

a. *Vndique* est, seu *vndiquaque*, non autem *Omninò*, vt eruditissimus Syluius vult. b. Retinenda potiùs est vox Græca, quam hoc, illove modo vertenda. c. εἴρηται leg. esse ex Oribasio Costæus censet. d. Retinendum hoc quoque fuerat. Vt enim in vniuersum dicam, τεχνικὰ illa, quà pote, seruanda sunt, aut certè vno verbo, vel præmittenda, vel postponenda explicatio Latina. e. Heic idem faciendum est. f. Cautè Syluius, *Cum capiti per diarthrosin articulentur*. g. Int. noster vehementer hæc inuoluit, addita etiam repetitione inani. h. τῷ πόρῳ legendum esse credo Syluio. Nam, vt inquit, 13. Vs. part. τρῆμα habet. Nobiscum est Ingrassias.

De vertebris dorsi.
Cap. IX.

Περὶ τῶν κατὰ νῶτον ἀσπονδύλων.
κεφ. θ'.

QVod Thoracis vertebræ sint duodecim, anteà diximus: præterquam, quod aliquando (tametsi rarò) aliquibus vel deest vna, vel superest. Sed supereße rariùs, quam deesse, inuenitur. Hæ omnes ad decimam vsque processus habent permagnos, tùm eos, qui sursùm, deorsumque versùm spectant, tùm verò etiam transuersos, quibus Costæ annectuntur. Corpus autem ipsarum à superiore parte ad inferiorem leniter protensum, inter eos sensim desinit, qui insequuntur. Hæ item Dorsi vertebræ ad decimam vsque spinæ colli persimilem spinam conficiunt, à summo scilicet ad imum tendentem: contrà, quæ infrà decimam est, ab imo ad summum protenditur. Sed in duabus, quæ decimam subsequuntur, haud ita planè id apparet, vt in reliquis. Idem quoque processibus transuersis accidit. Nam qui supra decimam sunt, deorsùm: qui infra, sursum spectant. Qui in decima duntaxat habentur, in neutram partem inclinant. Hæc enim sola non modò sursum, sed deorsum quoque spectantes processus, tanquam tubercula quædam, sicuti prima ceruicis vertebra sinus vtrinquenõ admodùm desidentes habet. In

Ὅτι μὲν δώδεκα τὸν ἀριθμόν εἰσι τῆ θώρακος ἀσπόνδυλοι, πρόσθεν εἴρηται· a πλείω εἰ ἀσάνιον τινὶ] λείπων εἶς, ἢ πρόσκειτεύων εὑρεθήσεται. b καὶ τούτων ὁ αὐτῆς ὃ πρόσκειτεύειν τῆ λείπειν ἀσανιώτερον.] c ἅπασι δ' αὐτοῖς αἱ τῆς ἀκανθας ἀποφύσεις μέχρι τυγχάνουσιν ὅσαι, μέχρι τῆ δεκάτη. μεγάλαι ὄντες ἔχ ἥκιστα εἰσι καὶ αἱ κατὰ τὸ πλάγιον, αἷς ἁρμόζονται πρὸς τὰς πλευράς. αὐτὸ δὲ αὐτῆς τὸ σῶμα, κατὰ μὲν τὸν πρῶτον, ἀτρέμα πῶς ὑπάρχει προσηνὲς εἰς τὰ κάτω· παύεται δὲ ἐπὶ τοῖς ἐφεξῆς κατὰ βραχύ.] καὶ μὲν δὴ καὶ τὸ ἄκανθαν ἔχει μὲν τῆ δεκάτη ἀσπονδύλῳ τῆς κατὰ τὸν ἰσχίον ὁμοίως ἔχουσιν, ἄνωθεν κάτω φερομένην· ἔμπαλιν δὲ ἀπὸ τῆ δεκάτη κάτωθεν ἄνω φέρεται ῥέπουσα, κατὰ μὲν τὰς δύο τὰς ἐφεξῆς αὐτῆ ἀμυδρῶς· κατὰ δὲ τὰς ἄλλας, σαφῶς. Ταὐτὸ δὲ τοῦτο πεπόνθασι καὶ αἱ κατὰ τὸ πλάγιον ἀποφύσεις, κάτω μὲν τῶν ὑπὲρ τὸν δέκατον· ἄνω δὲ τῶν μεθ' αὐτὸν ῥέπουσαι. Μόνη γὰρ αὕτη κατὰ τὸν δέκατον ἀῤῥεπὴς εἰσί. Καὶ γὰρ μόνος οὗτος ὁ ἀσπόνδυλος, οὐ πρὸς αἰτείς μόνον· ἀλλὰ καὶ πρὸς κατάντεις ἀποφύσεις d εἰς κινδυλώδη πέρατα] τελευτώσας ἔχει, καθάπερ ὁ πρῶτος τῶν κατὰ τὸν τράχηλον ἑκατέρας γλιοειδῆς. Τῶν δὲ ἄλλων

ἄλλων, τοῖς μὲν ὑπερκειμένοις τὸ δεκάτον, A κυνδυλώδεις μὲν εἰσὶν αἱ ἀναίτεις· γλιωοειδεῖς δὲ αἱ κατάτεις· τοῖς δ' ὑποτεταγμένοις, ἀνάπαλιν.

cæteris, supra quidem decimam processus, qui sursum vergunt, extuberantes: qui deorsum, leniter sinuati sunt: infrà verò contraria solet esse ratio.

a. Leg. est, legeruntque adeò Intt. πλεῖω εἰ (ὅπερ σπάνιον) τινὶ, vel τισὶ. b. Cùm vertebrarum dorsi numerus (verba sunt Costæi) costarum numero respondeat, sicuti costas ratiùs vndecim, quam tredecim reperiri scribit Gal. 8. Exerc. Anatom. 1: ita heic leg. est transpositis vocibus τὸ λείπειν τὸ περιττεύειν σπανιώτερον. Idem Ingrass. vult. Idem Riolanus, Com. in h. l. c. Clariùs & fideliùs, inquit idem Costæus, *His omnibus, ad decimam vsque, processus spinæ maximi sunt: magni item non parùm & transuersi, quibus ad costas dearticulantur. Corpus autem ipsarum, in primâ quidem leuiter quodammodo ad inferiora protensum est: sensim autem in iis, quæ sequuntur, cessat.* Hæc prompta mihi esse videntur ex officinâ Syluii, nisi quod addita non sunt illa insitia, *Et obliquæ, tùm sursum, tùm deorsum spectantes.* Idem Sylu. ait, id, quod de *Corpore* dicitur, Oribasio prætermissum esse, additque, Licet τὸ αὐτῶν ad *spondylos* referri possit: commodiùs tamen ad *Costas* referri. Et ideò posteà etiam legit, ἐν ταῖς ἐφεξῆς. d. Rectè idem Syluius, *In fines condylodes, hoc est, leuiter capitulatos.*

Περὶ τῶν κατ' ὀσφῦν σπονδύλων. κεφ. ι'.

De lumborum vertebris. Cap. X.

Περὶ τῶν κατὰ τὴν ὀσφῦν σπονδύλων, τὰ μὲν ἄλλα σχεδὸν ἤδη προείρηται. B ἐν γὰρ ὅσι πέντε, καὶ ὅτι μέγιστοί μὲν ὕστοι τῶν ἄλλων εἰσὶ, καὶ παχύταται· ὧν ἔνδον ἑκάστου ῥῆμα γενὸν, ὥσπερ γε καὶ ὁ καθ' αὐτὸν a νωτιαῖος,]ἰχνὸς. ἀλλὰ καὶ ὅτι ταῖς ἀποφύσεσιν ἄνω νεύουσας ἔχουσι, καὶ ὅτι σχεδὸν μόνου τοῦ προτεταγμένου ὁ νεῦρον διεκπίπτει, καὶ ὅτι τῶν ἀναίτων τε καὶ κατάτων ἀποφύσεων, ἐν αἷς C προσεῖς ἀλλήλους σχεδὸν ἥρθρωνται, κυνδυλώδη μέν ἐστι τὰ τῶν ὑποκειμένων πέρατα· γλιωοειδῆ δὲ τὰ τῶν ὑποκειμένων, εἴρηται προσθεν. εἰ δέ τι προσεστιν αὐτοῖς ἴδιον ἐξαιρέτον ὑπὲρ τοὺς ἄλλους, b ἐν τῷδε]λεχθήσεται. ῥήματα δ' οὖν ἅπαντα κατὰ τὸ ἔνδον μέρος ἐν ἑκάστῳ τῶν κατὰ τὴν ὀσφῦν σπονδύλων εἰσὶν (εἰς ἃ καταφύονται φλέβες) ἅπερ ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις, ἢ ἀδηλ' ὅλως, ἢ παντάπασιν αὖ D ἴδιοις μικρὰ· κατὰ δὴ τοῦτο, καὶ σαφῆ, καὶ πολλὰ φαίνεται. καὶ μὲν δὴ καὶ ἄλλη τίς ἐστι κατάντης ἀπόφυσις ἐν αὐτοῖς ἐκ τοῦ σπίνθος (τοῦτο δὲ τὸ ἔκφυσιν τοῦ νώτου) τεταγμένη. καὶ αὕτη ποτὲ μὲν ἐν ἅπασιν ἐστὶ· ποτὲ δ' ἐν τοῖς ὑγιαίνουσι, ἢ σμικρὰ παντάπασιν, ἢ ἀδηλ' ὅλως ἐστίν. οἱ δὲ ὑπερκείμενοι σχεδὸν πάντες ἔχουσιν αὐτὴν, ὥσπερ καὶ οἱ ἔξαυτοι τοῦ νώτου δύο.

DE lumborum vertebris omnia ferè priùs retulimus. Nam quod quinque, omniumque maximæ & crassissimæ sint, quodque angustum in singulis intus foramen, tenuisque medulla insit, quod sursum illarum processus spectent, quod ab eâ duntaxat vertebrâ, quæ proposita est, neruus exiliat, quod sursum deorsumq; versum spectantium processuum, quibus inter se colliguntur, eorum quidem, qui superimponuntur, extrema extuberantia: eorum verò, qui subiiciuntur, leniter caua sint, anteà diximus. In hoc autem capite, si quid in his est proprium, rarumque, quod non sit in aliis, explicabimus. Singulis ergò lumborum vertebris interiore in parte foramina, nullo ordine dispositа, insunt (in quæ sese inserunt venæ) ibique permulta, manifestaque apparent. In cæteris vertebris, vel nulla vsquam, vel perexigua omninò spectantur. Hæ quoque vertebræ processu quodam abundant ad inferiora vergente (isque iuxta nerui ortum situs est) quem nonnunquam vertebræ omnes habent. In postremis aliquando, vel pusillus admodùm, vel nusquam cernitur. Idem suprà positis vertebris, non secùs ac duabus dorsi postremis, semper inest.

a. Intt.

a. Intt. addunt *Medulla*: verùm in Græcis addi planè necesse non est. Credo enim Syluio, qui dicit, Galenum aliquando ita simpliciter loqui. Quin fieri id autoritate Hipp. 3. Artic. 47. iam video. *b.* *Heic*, malim.

De osse sacro.
Cap. XI.

ET hoc os vertebris, quà scilicet cum eâ, quæ suprà posita est, alligatur, proportione respondet. Namque deorsum spectantes illius vertebræ processus ab osse sacro excipiuntur: sicuti eos ipsa, qui supra se siti sunt, recipit. Eius quoque spina similis est ei, quam cæteræ habent vertebræ. Ipsius autem transuersi processus grandes, patentesque sunt, quibus exteriore in parte sinus ineſt quidam leniter cauus, in eumque ilium ossa ingrediuntur. Ipsum os ex tribus particulis, tanquam ex propriis quibusdam vertebris constructum est: harumq; in extremitate os aliud quartum, quod Coccyx nominatur, additum est. Hæ si coquendo relaxentur, deglutinenturque ad vertebrarum similitudinem structa esse videbuntur. Nerui autem, qui à spinæ medullâ per sacri ossis foramina prodeunt, iuxtà suarum veluti vertebrarum compages, sicuti per spinam totam prosiliunt, non tamen ab vtroque latere, sed intrinsecus quidem atque extrinsecus. Hique omnes tria constituunt paria.

Περὶ τοῦ ἱεροῦ ὀστοῦ.
κεφ. ια'.

ΚΑὶ τοῦτο τοῖς ἀσονδύλοις ἀνάλογον ἔχει, κατά γε τὴν πρὸς τὸν ὑποκείμενον διάρθρωσιν. ὑποδέχεται γὰρ αὐτοῦ τὰς καταίτεις ἀποφύσεις, ὡς ὀπίσω τὰς πρὸ αὐτοῦ. καὶ μὴν γε καὶ τὴν ἀκρωμιαν ὁμοίαν ἔχει τοῖς ἄλλοις. αἱ δὲ εἰς ὃ πλάγιον ἀποφύσεις αὐτοῦ, a μεγάλαί τε εἰσὶ καὶ πλατεῖαι,] κἀν τοῖς ἐντὸς μέρεσιν ἔχει τινὰ κοιλότητα γλίσχροειδῆ, καθ' ἣν ὑπόκειται τὰ τοῦ ὀσφύος. σύγκειται δὲ ἐκ b πλειόνων] μορίων, ὥσπερ τινῶν ἰδίων ἀσονδύλων, οἷς τέταρτόν ἐπίκειται κατὰ τὸ πέρας ὀστοῦν ἕτερον, ὃ καλοῦσι κόκκυγα. διαλυθέντων δ' ὑφ' ἑψήσεως ἁπάντων, ἡ συμπαξις ὁμοία φαίνεται τοῖς κατὰ τοὺς ἀσονδύλους. τὰ δὲ ἀπὸ τοῦ νωτιαίου διὰ τῶν ἱερῶν ὀστῶν διεκπίπτοντα νεῦρα, κατὰ μὲν τὰς συντάξεις τῶν ὀστῶν ἀσονδύλων ἐν αὐτῷ διεξέρχεται, καθάπερ καὶ καθ' ὅλην τὴν ῥάχιν· c δ' ἐμοὶ δοκεῖ τῶν πλαγίων γε μερῶν,] ἀλλ' ἐκ τῆς ἔνδον τε καὶ ἔξωθεν. εἰσὶ δ' ἅπασαι δεῖς αὐτῶν συζυγίαι.

a. At 12. Vs. part. vlt. λεπίδαι dicuntur? Vesalius accusat Gal. ipsum: Puteus, Apolog. lib. 1. conciliationem meditatur, quam videat, qui vult. Mihi locus hic videtur esse integer: ille autem in de Vs. p. in mendo cubare, quod ibi indico. Fieri enim solet, vt minus attenti simus particularibus, cum occupamur in vniuersalibus. Si placet, Riolanum adi, & vide, Quomodo defendere velit vtramque lectionem? *b.* At eodem 12. Vs. part. 12. componitur ἐκ τεττάρων ὀστέων? Heic mira sunt reprehendentium & defendentium studia! Defendunt, adeoque ternarium numerum acceptant, Syluius, Falloppius, Ingrassias & Puteus: sed dicunt, *Sub quaternario illo comprehendisse Gal. os coccygis.* Quod ipsum quia non vnam habet instantiam; & verò os sacrum in homine, nec tribus, nec quatuor constat ossibus, sed sex: incidimus in ζυγομαχίαν illam, *An Gal. secuerit homines?* Apud Vesalium quia res certa est, non secuisse, breuis est responsio: *In cane & simiâ constat ex tribus ossibus.* Apud me quia dubium est; quin imò, quia certum est vidisse scelèta humana: res vtrobique facilis est. Scribo enim, & heic, & ibi, ὀκτώ'. Nimirùm, quod conqueruntur summi viri, Casaubonus, Mercurialis, Pacius, alii, *Non est maior varietas in Ms. quam in numeris.* Plura si vis, suppeditabit idem Riolanus. *c.* Syluius heic est cum Balamio nostro: at Ingrassias, *Non quidem ex transuersis partibus.* Cum hoc videtur stare velle Costæus.

Περὶ

Περὶ τῦ κόκκυγος.
κεφ. ιβ'.

Ἐπὶ τῷ πέρατι τῦ πλατέος, ἕτερόν ἐστιν ὀστοῦν ὃ καλοῦμενον κόκκυξ, ἐκ τριῶν ἀεὶ καὶ τοῦτο] συγκείμενον ἰδίων μορίων χονδρωδεστέρων, ἢ κατὰ τὸ πλατύ, καὶ μάλιστα τὸ κατὰ τὸ πέρας ὑποκείμενον. διεξέρχεται δὲ καὶ κατὰ ταύτας τὰς συμπάξεις ἐκ τῶν ὀπίσω b μερῶν νεῦρα. πρώτη μὲν συζυγία, καθ' ἃ μέρη φαύει τῦ πλατέος ὀστοῦ. δευτέρα δὲ κατὰ τὸ τῦ πρώτου c τέλος ἐν ἑαυτῷ] πορεύεται δὲ δευτέρου συμπάξιν. ἡ τρίτη κατὰ τὸ τῦ δευτέρου πορεύεται τὸ τρίτον. ὅσον δὲ ὑπολοιπον τῦ νωτιαίου, κατὰ τὸ πέρας αὐτῦ τὸ τρίτου διεξέρχεται, μόνον ἀζυγές.

A

De coccyge.
Cap. XII.

IN imo lati ossis aliud os subest, quod Coccyx appellatur, idque ex tribus peculiaribus particulis constat. Eæ plus cartilaginis, potissimumque in extremo, quàm latum os habent. Iuxta earundem compages, nerui posteriore ex parte prodeunt. Gemini priores ex eâ oriuntur parte, quà Coccyx latum os attingit: insequens par inde ortũ habet, vbi prima huius ossis pars cum secundâ committitur. Duo alii inde egrediuntur, qua secunda eiusdem pars cum tertiâ coniungitur. Iuxta tertiæ huius extremitatem, quod reliquum est ex spinæ medullâ simplex, nullique associatum prosilit.

B

a. Heic aliquis fortasis, *Hoc manifestè repugnat correctioni tuæ numeralt*: Fateor: sed adduco pro me, & Balamium, & Syluium, qui studio omittunt. *b.* Quia l. de Anat. neru. vlt. verbis dicitur, *Ex internis & externis huius ossis foraminibus neruos excidere*: putat Eustachius in Oss. ex. alterum heic periisse. Legit igitur, ἐκ τῶν ὀπίσω καὶ πόσα μερῶν. Idem moliri Syluium, posteà comperi. Idem Riolanum, vtrumque Com. in h. l. *c.* Nisi valdè fallor, & hæc studio fuêre omissa à Balamio iuxtà & Syluio. Ingrasias quidem vertit, vt & superius illud: sed quid proficit?

Περὶ τῶν τῦ θώρακος ὀστῶν.
κεφ. ιγ'.

De thoracis ossibus.
Cap. XIII.

a Τέρνον,] καὶ πλευραὶ, καὶ τὰ ῥάχεως C οἱ κατὰ τὸν νῶτον ἀσόνδυλοι, τὰ τῦ θώρακός ἐστιν ὀστᾶ. δώδεκα μὲν ἑκατέρωθεν αἱ πλευραὶ, καθάπερ καὶ οἱ ἀσόνδυλοι· b (διήρθρωται] καὶ ἑκάστη τοῖς ἕνα) τὰ δὲ τῦ στέρνου, συνήρθρωται μὲν ἀλλήλοις· ἑπτὰ δ' ἐστὶ τὸν ἀριθμόν, ὅσαι περ καὶ αἱ τοῖς αὐτῦ c διηρθρωμέναι] πλευραί. τῷ κάτω δ' αὐτοῦ πέρατι τρίγωνος ὑπόπεφυκε χόνδρος. ἡ μὲν δὴ τοῖς τῦς ἀσονδύλους ἑκάστης τῶν πλευρῶν διάρθρωσις ὧδε ἔχει· τῇ ῥίζῃ τῆς πλαγίας αὐτῶν ἀποφύσεως ὑπιζάνηκε ἡ τῆς πλευρᾶς ἀρχή, διάπυος d καὶ δυλώδης ἐξοχῆς.] ἡ δ' ὑποδεχομένη καὶ λειότης ταύτῃ, ὑπιπολῆς ἐστὶ καὶ μικρά, καὶ ῥέπουσιν ἄνω μᾶλλον αἱ ἀμφότεραι, καὶ ἡ καὶ λειότης, καὶ ἡ τῆς E πλευρᾶς ἀρχή. e ὅθεν ἀπὸ τῦδε καθ' ὅλης ὑποκειται τῆς πλαγίας ἀποφύσεως ἡ πλευρὰ, καὶ πειδάν, ἤδη κατὰ τὸ πέρας αὐτῆς, ἡ διάρθρωσις ἐπὶ σμικρὸν ἐργάζεται, ῥέπουσαν κάτω, ὡς γίνεσθαι διπλῆν διάρθρωσιν τῇ πλευ-

Spectoris, Costæ, itemque ex spinâ dorsi Vertebræ, Thoracis sunt ossa. Costæ ab vtroque latere duodecim, sicuti & vertebræ. Singulæ enim cum singulis vertebris connectuntur. Ossa pectoris per Synarthrosin inuicem copulantur. Sunt autem numero septem, sicuti costæ, quæ cum eo alligantur. Imo pectoris Ossi Cartilago triangula adnascitur. Cum vertebris costæ singulæ ad hunc modum nectuntur. Ad radicem transuersi ipsarum processus costæ principium extanti quodam tuberculo superinseritur, ibique sinu paruulo, & leniter cauo excipitur: amboque tùm sinus, tùm costæ principium ad superiora magis vergunt. A radice deinde per totum transuersum processum costa superuehitur, in ipsiusque extremo, alio etiam nexu ad inferiora vergente, constringitur. Quò fit, vt costa duobus modis

D

ipsi

ipsi vertebræ annectatur. Rursusque A coſtarum connexio cum osse pectoris latet admodùm sensum. Apparet tamen membranosis ligamentis, quibus vndiquaque contegitur, remotis. Namque ibi singularum pars cartilaginosa in tuberculum desinens, singulis pectoris osibus, lenem quendam & superficiarium sinum in se habentibus, nectitur. Quarum motus exiguus adeò est, vt B Synarthrosis appellari queat. In multis quidem aliis corporis partibus de structuris osium ambigitur, incertumque est, an ea per diarthrosin, vel synarthrosin copulentur. Tota pectoralis osis figura à nonnullis, quia gladii similitudinem repræsentat, Xiphoides nominatur. Alii, non pectorale os totum, sed eam duntaxat cartilaginem, quæ in C imo eius est, ad hunc modum vocant. Coſtis non vna est, simplexque figura. Namque vbi vertebris annexæ sunt, in anteriora pariter atque inferiora feruntur, multumque ita progressæ, rursusque sursum versæ, protinus ad os pectoris recuruantur. Ob idque quidquid earum cum pectoris osse committitur, non os est, sed in cartilaginem degenerat. Quinque quæ supersunt coſtæ, Nothæ appellantur. Eæ cum septo transuerso, atque inter se connatæ, conglutinatæque sunt, & in exquisitam cartilaginem finiunt. Postremo ab aliis tantummodò in imo secernitur, ac reuerà notha est. Iis atque aliis coſtis non par omnibus longitudo, sed supernæ, infernæque breuiores sunt, mediæ prolixiores.

ρᾶ τοῖς τ' ἀσόνδυλον. ἡ δὲ αὖ τοῖς ὄ τέρνον αὐτῶν ἁρμονία, ὅσα φεσέρα μὲν ἐστὶν ὑμένων ἄδηλός γε ἁυτὴ, τοῖς περιεχομένοις σωδέσμοις ἀφελόντι. ἁρθροῦται δ' ἑκάστης ἐνταῦθα τὸ χονδρῶδες μέρος εἰς χονδυλῶδη τελευτῶσης κεφαλὴν ἐφ' ἑνὸς τῶν τοῦ στέρνου ὀστέων, ὑπολαῖόν τι καὶ λειότητα κεκτημένων. βραχεῖα δ' ὅπως ἡ κίνησις αὐτῶν ἐστὶν, ὡς διαρθρωσὶν ἂν συναρθρωσὶν ὀνομάζεσθαι. πολλαχοῦ δὲ καὶ ἀλλαχοῦ τοῦ σώματος ἐπαμφοτερίζουσιν αἱ συνδέσεις τῶν ὀστῶν, ὡς ἄπορον, εἴτε διαρθροῦσθαι πρὸς ἀλλήλας λεκτέον αὐτάς ἐστὶν, εἴτε συναρθροῦσθαι. τὸ δὲ σύμπαν σχῆμα, τοῦ μὲν στέρνου ξίφει τὸ πλησιόν ὑπάρχει. διὸ καὶ ξιφοειδὲς ἔνιοι προσαγορεύουσιν αὐτό. τινὲς δ' οὐχ ὅλον, ἀλλὰ τὸν ὅπερ ἐστὶ μόνον αὐτοῦ χόνδρον οὕτως ὀνομάζουσι. τῶν δὲ πλευρῶν οὐχ ἕν, οὐδὲ ἁπλοῦν τὸ σχῆμα. μετὰ δὲ τὰ πρὸς τοῖς ἀσονδύλοις διαρθρωσιν, ὅπερ τὰ πρόσω τε ἅμα καὶ κάτω φερόμενα, καὶ μέχρι πολλοῦ τοῦτο πάσχοντα, πάλιν ἀναβάσεσιν ἄνω πρὸς τὸ στέρνον, ἀθρόαν τινὰ ποιούμενα κάμψιν. ὅθεν πρῴην δή πως εἰς τὸ στέρνον αὐτῶν ἅπαν, [f οὐκ ὀστοῦν ἐστὶν,] [g ἀλλὰ χόνδρος] αἱ δὲ ὑπόλοιποι πέντε, καλοῦνται μὲν νόθαι· συμφύονται δὲ τῷδε διαφράγματι καὶ ἀλλήλαις, εἰς ἀκριβῆ τελευτῶσαι χόνδρον. [h ἡ δὲ ὑσάτη μόνη κεχώρισται τοῦ πέρατος αὐτῶν,] καὶ ὄντως ἐστὶ νόθη. ὃ μῆκος δὲ οὐδὲ ταύταις, οὔτε ταῖς ἄλλαις πλευραῖς ἴσον ἁπάσαις ἐστὶν, ἀλλ' αἱ μὲν ἄνωθέν τε καὶ κάτωθεν βραχύτεραι τυγχάνουσιν οὖσαι· μακρότεραι δὲ αἱ μέσαι. D E

a. Malim cum Syluio retinere, quàm vertere cum nostro, Ingrassiâque. b. Quid si legam συμπέφυκε? Ita enim respondebit rerum naturæ. Interim in canibus & felibus συνάρθρωσιν esse animaduersum fuit. c. Ingrass. vellet, ἠρθρώμεναι, vel συνηρθρώμεναι. Tu autem vide, quisquis es, quam temerarius sit Bal. noster in vertendis his vocibus! d. Dic simpliciter *Eminentiâ condylode*. e. Hæc periodus multimodis suspecta mihi est. Interim consentiunt Intt. in extorquendo sensu. f. Eleganter Oribasius, animaduersore Costæo, οὐκ ἔτ' ὀστοῦν ἐστι, *Non amplius os est*. g. Bal. hæc corrupit, cum dicendum fuisset sine circuitione, *sed cartilago*. h. Intt. heic neutiquam satisfaciunt mihi. Vertam, *Inter omnes autem sola vltima à reliquis, qua desinunt ipsæ, secedit*.

Περὶ τῶν ὠμοπλατῶν, κεφ. ιδ'.

De Scapulis. CAP. XIV.

Αἱ a ὠμοπλατεῖς,] κεῖνται μὲν ὄπισθεν τοῦ θώρακος· συμφύονται δὲ πρὸς μηδέν, πλὴν κατ' ἰνίον ὅσον τὴν κεφαλῆς, b καὶ τῇ τῆς ῥάχεως ἀκμῇ θιγεῖν,] καὶ ταῖς τοῦ θώρακος πλευραῖς, καὶ τῷ προτεταγμένῳ τοῦ λάρυγγος ὀστῷ. ἀνώμαλοι δέ εἰσιν ἐκτὸς, καὶ πᾶσι τοῖς μέρεσιν ἀνόμοιαι. κυρταὶ μὲν γὰρ ἔξωθεν ἔσωθεν δὲ σημεῖ. καὶ λεπτὴ μὲν ἡ κάτω βάσις αὐτῶν καὶ προσμήκης· ὃ δὲ ἄνω πέρας παχύ τε καὶ μικρόν. ἐπαλείφει δὲ αὐτὰς πολλαχόθι χόνδρος, c καὶ πλῆσος τὴν βάσιν.] ἀφ' ἧς d ἀρχομένη τῆς ῥάχεως] παπεινὴ καὶ μικρὸν προσαυξανομένη, μέχρι τοῦ κατὰ τὸ ἀκρώμιον ἀνιέσα χοιλον. συναρθροῦται δὲ αὐτῇ κατὰ τοῦτο ἡ κλείς.] καὶ τινὲς μὲν τῶν ἀνατομικῶν αὐτὴν τὴν σύνταξιν αὐτῶν ὀνομάζουσιν ἀκρώμιον f ἁρμονίαν.] ἔνιοι δὲ τρίτον ἕτερον παρ' ἀμφότερα τὰ συζυγούμενα φασὶν ὀστοῦν ὑπάρχειν, ὃ ἐν ἀνθρώποις μόνοις διεσκόμμον, ὃ καταχλῆδα τε καὶ ἀκρώμιον προσαγορεύουσιν. ἐκτὸς δὲ τοῦτο τὸ χοιλον ἀπόφυσίς τις ὑπόκειται τῇ ὠμοπλάτῃ. ὀνομάζεται δὲ αὐχὴν ὠμοπλάτης. ᾧ κατὰ τὸ πέρας εἰς κοτύλην τινὰ τελευτῶντι, τοῦ βραχίονος ἡ κεφαλὴ ἁρμόττεται. ἔστι δὲ καὶ ἄλλη ταύτῃ ἔσωθεν ἀπόφυσις ὀξεῖα καὶ σμικρά. καλοῦσι δ' αὐτὴν, οἱ μὲν ἀγκυροειδῆ· οἱ δὲ κορακοειδῆ, διότι τὸ πέρας αὐτῆς ἐκτὸς ὑπενένευκεν, ὥσπερ κορώνη.

SCapulæ post thoracem sitæ sunt. Ex cum osse occipitii, cumque etiam thoracis costis, & eo osse, quod gutturi præiacet, musculorum operâ copulantur. Eædemque inæquales sunt satis, atque omni ex parte dissimiles, gibbæ quidem exteriore ex parte, intrinsecus simæ. Ipsæ etiam in imâ basi tenues, oblongæque summâ in parte crassæ, paruæque sunt. Os scapulæ maiore ex parte cartilagine, sed vberiùs in imo contegitur: à spinaque tenue inchoatur, paulatimque plenius efficitur, donec ad acrωmii locum peruenerit, ibique cum iugulo connectitur. Hanc ipsam compactionem nonnulli Anatomes periti Acrωmion vocant. Alii præter hæc ambo, quæ coniunguntur, tertium os esse inquiunt, quod in ipsis tantummodò hominibus deprehenditur. Id Cataclæda & Acrωmion appellant. In eâ parte, scapularum ossi processus quidam subest, quem scapulæ ceruicem nominant, isque in extremo in acetabulum desinens, cum humeri capite alligatur. Est etiam huic ossi alter interiore in parte exiguus, acutusque processus, qui, cum anchoræ vel coruini rostri similitudinem referat, Ancyroeides à nonnullis, Coracoeides ab aliis nuncupatur, quandoquidem extrema eius pars, vti corniculæ rostrum, exteriùs inclinat.

a. Certum quidem est esse τὰ παρακείμενα τῷ ὤμῳ ὀστᾶ πλατέα, *Ossa illa lata, quæ humeri seu brachii articulo posterius adiacent, vt leuiter immutem Ruffi verba*: sed incertum est, An sint *Scapulæ*, seu *Scopula*, seu *Scoptula* mauis Latinorum. Vellem igitur retinere cum Syluio toties laudato. *b.* Verto, *Et acuto rhacheos processui, qui spina propriè dicitur.* *c.* Verte cum Ingrassia *Et plurima basin.* Noster videtur quærere obscuritatem, etiam in seq. *d.* Syluius legit, ἀρχομένη τῆς ῥάχις. Id quomodo probet, videre tibi licet apud ipsum. Mihi placet coniectura, siue Gregorii, siue Caii, quam Sal. etiam Albertus adscribit ἀρχομένη ἡ ῥάχις. *e. Iugulum* verti non sinam. Vide Com. nostra in 13. Vs. part. II. f. Satagit quidem Ingrass. vt defendat hanc vocem ex 5. Ex. Anat. 3. Ego verò puto, heic quoque olim scriptum fuisse, ἡ ἀκρωμίαν, quæ in ἁρμονίαν tàm facilè degenerare potuit, quàm facilè fuit coniungi posteà vtramque vocem. Deleo igitur cum Bal. Syluio & Riolano.

De iugulis. Cap. XV.

Περὶ κλειδῶν. κεφ. ιε'.

IVgula ab vtroque latere ſummæ pectoralis oſſis extremitati annectuntur: eaque fiſtuloſa ſunt, figurâque & craſsitie inæquabili. Pars enim eorum inferior, qua pectoris oſsi alligatur, craſſior cæteris, rotundiorque eſt: huic ſuccedens longè gracilior. Quod reliquum eſt totum, rotundum, inæquabileque eſt, quoad cum ſcapularum oſſe committitur, ibique quaſi latiuſculum eſt. Mediæ iuguli totius partes exteriùs gibbæ ſunt, præſertim, quæ ad ſcapulas tendunt.

A Τὸ δ' ἕτερον τῶν ἄνω πέρατι τῶν α κλειδῶν] ἑκατέρα δ' ἀρθροῦται, συναγωνίδης τε οὖσα καὶ ἀνώμαλος, τό, τε σχῆμα, καὶ τὸ πάχος. Τὸ κάτω μὲν γὰρ αὐτῶν, ὃ καὶ ἀρθροῦται τῷ στέρνῳ, παχύτερόν τε τῶν ἄλλων ἐστὶ, καὶ στρογγυλώτερον. b ὅσον δὲ ἐξῆς τούτῳ, πολὺ μὲν ἰσχνότερόν, ἐστὶ δὲ τετράγωνον· ἀνώμαλον δὲ τὸ ὅπῃ τούτῳ σύμπαν, ἄχρι τοῦ τῆς τοῦ ὠμοπλάτην συμπάξεως, ἔνθα καὶ πλατύνεται πῶς ἀθρόον.] συμπάσης δ' αὐτῆς τὰ μέσα μέρη, κυρτὰ πρὸς τὸ ἐκτός ἐστι, καὶ μᾶλλον ἐν αὐτοῖς, ὅσα πρὸς τοῦ ὠμοπλάτου ῥέπει.

B

a. Iam innui tacitè, quid velim, *Claviculas* ſcil. *b.* Obſcurior heic eſt Noſter. Syluius & Coſtæus ita ferè, *Quæ huic ſuccedit, longè quidem gracilior eſt, adhuc tamen rotunda. Quod reliquum eſt, totum inæquale eſt, vſque dum cum omoplatâ committatur, vbi etiam quodammodo leniter dilatatur.*

De humero. Cap. XVI.

Περὶ βραχίονος. κεφ. ις'.

MAximum omnium os humeri (femore excepto) eſt, idque vtrinque ſuprà infraque alligatum eſt. Summa eius pars grandiuſculum habet caput, paruæ quidem ceruici coagmentatum, adnatumque. In eo, iuxtà anteriorem partem, ſinus quidam eſt, cuidam quaſi patulæ ſciſſuræ ſimile, qui totum ipſum caput in duo quaſi tuberecula bifariam diuidit. Pars autem inferior in tubercula deſinit inæqualia, quorum ei, quod extrinſecùs ſitum eſt, radii caput annectitur: cum eo verò, quod eſt interiore in parte, nullum os prorſus committitur. Eamque ob cauſam etſi paulò eſt grandius, longè maius apparet, quàm os exterius. In imâ humeri parte ſinus perſimilis eſt concauis trochlearum orbitis. Cubitus hunc circum mouetur. Vbi autem ſinus hic deſinit, in extremis vtrinque lateribus duo prætereà ſunt ſinus, quorum anterior poſteriore eſt minor. Ii cubiti coronas, hoc eſt, acutos proceſſus excipiunt: horumque anteriorem, cum cubitus omninò flectitur, anterior ſinus: cum

C

D

E

Τὸ α τοῦ βραχίονος] ὃς ἂν, ἀπάντων ὀστῶν μέγιστον ὑπάρχον, b πλὴν τοῦ μηροῦ] ἀρθροῦται καὶ ἄμφω τὰ πέρατα, ἄνω τε καὶ κάτω. καὶ μὲν δὴ τὸν ὦμον, c ὅπῃ φυσιν ἔχει κεφαλῆς βραχείας] ἐπ' αὐχένι σμικρῷ. τὸ πὶς δ' αὐτῷ χοιλότης ἐστὶν, ὥσπερ τομὴ πλατεῖα, καὶ τὰ πρόσω μέρη, διαιροῦσα τὴν ὅλην κεφαλὴν εἰς δύο μοίρας, ἀνίσους καὶ ἀνωμάλους. ὃ κάτωθεν ὑπέρας εἰς κοιλότητας ἀνίσους τελευτᾷ. τὸ πρόσω μὲν τὸν ἔξωθεν αὐτῷ τῆς κερκίδος κεφαλὴν διαρθροῦν· πρόσω δ' αὖ τε ἔνδον, οὐδὲν ὅλως ὀστοῦν ἂν συνίσταται. τὸ διὰ τοῦτο πολὺ d μεῖζον] δοκοῦν φαίνεται τοῦ ἔξω, καίτοι βραχὺ μεῖζον ὑπάρχον. κοιλότης δ' ἐν τῷ κάτω πέρατι τοῦ βραχίονός ἐστι, e παῖς καὶ ταῖς ἐγκοιλίας ἐοικυῖα,] περὶ ἣν ὁ πῆχυς κινεῖται. ἔνθα ἡ κοιλότης αὐτὴ τελευτᾷ καὶ ἄμφω τὰ μέρη, κοιλότης ἐστὶν ἑτέρα καθ' ἕτερον πέρας, ἡ πρόσω τ' ὀπίσθεν ἐλάττων. ὑποδέχον] δ' αὗται ταῖς κορώναις τοῦ πήχεως, f ἐν μὲν ταῖς ἐκτάσεσι καὶ κάμψεσιν,] ἡ πρόσω τε πρόσω· καὶ δὲ

πὶς

ταὶς ἐκπάσεις, g ἢ ὀπίσω τ̃ ὄπιαθεν. τὰ ὃ ἄλλα μέρη τ̃ ἐιφερῆς ἐστιν ὁ βραχίων, οὐ μὴν ὐθύς, οὐδ' ὅμοιος πάντη. κυρτὸς μὲν γὰρ εἰς τε τὸ πρόσω καὶ τὸ ἔξω· σιμὸς δ' ὄπιαθέν τε καὶ ἔνδον ἐστί.

A tenditur, posterior posteriorem recipit. Cæterę humeri partes rotundæ, nec rectæ, nec similes ex toto. Gibbæ enim interiore atque exteriore in parte: in posteriore atque interiore simæ sunt.

a. Malim heic cum Syluio, *Brachii*, in speciali significatione. *b.* Quia falsum hoc est, Ingrass. tria meditatur pro Gal. 1. Expungit ista prorsus. Nam nec Oribasius habet, inquit Riolanus. 2. Substituit τ̃ μηρ̃, τ̃ων εἰρημένων. 3. Legit, πλὴν τ̃ σκέλους. Atque hoc posterius Syluius etiam cogitauit. *c.* Probo versionem eiusdem Ingrassiæ, *Appendicem habet admodum magni capitis.* Nam τὸ εὐμέγεθες non est vel *Grandiusculum* Bal. vel *Prægrande* Syluii. *d.* Spigelius olim noster & heic, & paulò post, μείων legit, vt sensus sit, *Ideò multò minor apparet hic condylus eo, qui est exterius, etiamsi paulò minor existat.* Tu videris: ego enim heic iudicium suspendo. *e.* Verte cum Syluio, *Iis, quæ trochleis insunt, similis.* *f.* Verto, *In extremis flexionibus.* Illud enim *Omninò* non satis clarum est. *g.* Malim addere, quàm subintelligere, ἐσχάτ̃.

Περὶ πήχεως καὶ κερκίδος. κεφ. ιζ'.

De cubito & radio. Cap. XVII.

Πῆχυς καλεῖται μὲν, ὃ ὅλον τὸ μεταξὺ βραχίονος καὶ καρπ̃· καλεῖται δ' καὶ τὸ ἕτερον ὁσοῦν τ̃ ὠλένων αὐτ̃, τὸ μεῖζον, ὅταν ὑποτείνηται θατέρῳ, τ̃ κερκίδι περιαγομένη. αὕτη μὲν οὖν, καὶ τὸ πέρας αὐτ̃ τὸ ἄνω, περιλαμβάνει τὸν ἔξω τ̃ βραχίονος κόνδυλον ὑπολαβοῦσα χειλότητι. καὶ ἔστι τ̃ς ἁρμονίας ταύτης ἔργον, ὅτι τὸ πρωϊαίτατόν τε καὶ ὑπιώτατον ὅλ] τ̃ χεῖρα περιάγειν. ὁ δὲ πῆχυς δύο ἀποφύσεις ἔχει δυσὶ κορωναῖς, ἐλάττονος μὲν τ̃ προσω· μείζονος δὲ θατέρας. Τ̃ν χειλότητα δ' αὖται περιλαμβάνουσι τ̃ πήχεως τὸ σιγματοειδ̃, καθ' ἣν ὑπεβέβηκεν ἡ ἐγχειλώδης περιφέρεια τ̃ βραχίονος, ἡ μεταξὺ τ̃ν κονδύλων αὐτ̃. Καὶ ἔστι ταύτης τ̃ ἁρμονίας ἔργον, ἐκτείνειν τε καὶ κάμπτειν b ὅλ] τὴν χεῖρα. στρωδ̃ται δὲ καθ' ἑκάτερον τ̃ περάτων ὁ πῆχυς τῇ κερκίδι στρωδέσμοις ἰσχυροῖς ἴσως. τὸν μέσῳ δὲ c πάντη] ἀπ' ἀλλήλων διεσήκασιν. ἔχει δὲ ὑπόφυσιν ἑκάτερον αὐτ̃ν κατὰ τὰ πρ̃ς τ̃ καρπῷ μέρη, d κυρτὸν μὲν ἔξωθεν· ἔσωθεν δὲ κοίλον. πῆχυς μὲν κατὰ τὸν μικρὸν δάκτυλον· κερκὶς δ' κατὰ τὸν μέσον. ἐμβαίνει δ' τῇ χειλότητι ταύτῃ,] ἣν ἁρμόττεται πρὸς αὐτὸν ὁ καρπός. ἐκπεφυκὸς δὲ τ̃ πήχει ὑπάρχει καὶ ἡ καλουμένη στυλοειδὴς ἀπόφυ-

PArs omnis, quæ inter humerum & carpon (quod brachiale vocant) sita est, eiusdemque etiam partis os grandius, cubitus appellatur. Is alteri subest ossi, quod Radium nominant, huiusque pars extrema superior, leniter caua, exterius humeri tuberculum recipit, eique alligatur. Cuius quidem connexionis id munus est, totam videlicet manum, modò in pronum, modò in supinum adducere. Cubitus duo acutos habet processus, quos Coronas vocant, quorum interior quidem minor est: alter verò grandior, ab iisque cubiti ipsius sinus, sigma literæ similis comprehenditur. In hunc sinum humeri orbita, quæ trochleæ similis, inter duo eius tubercula sita est, inseritur. Huius autem nexûs tendendi, curuandique totam manum officium est. Radius suprà infraque validis ligamentis cubito illigatur: media inter se omninò dehiscunt. Vterque adnatam appendicem iuxtà brachialis partes habet, sed ex interiore parte concauam, extrinsecus gibbam. In sinũ eiusmodi sese brachiale insinuat, annectiturque. Cubitus minimo digito, pollici radi⁹ respondet. Ineſt autẽ cubito ex abundantiâ quadã processus, quẽ à columnæ similitudine styloide appel-

lant, isque brachiali etiam nectitur. Ad A hunc quidem nexum pertinet brachiale in obliquum ducere: ad alterum verò in rectum, cuius operâ summam manum extendimus, inflectimusque.

σις, ἁρθρωμένη καὶ αὐτὴ πρὸς τὸν καρπόν. ἀλλὰ τούτης μὲν ἔργον ἐστὶν εἰς τὰ πλάγια περιφέρειν τὸν καρπόν· τῆς δ' ἑτέρας ἐστὶ] καὶ εὐθὺ, καθ' ἃς] ἐκτείνομέν τε καὶ κάμπτομεν τὴν ἄκραν χεῖρα.

a. ἄκραν leg. esse persuadeant vltima cap. verba. b. Heic idem dicendum est. c. Retinent Intt. Ego ex Oribasio πᾶν vellem, si vellent seq. Vt sit, *Totum, quod interiacet.* d. Riccus hæc ita, *sed intrinsecus gibbam: interinsecus verò cauam. Cubitus quidem iuxtà minimum digitum: radius verò iuxtà maximum. In sinum eiusmodi.* e. Scribo ἦ, cum Bal. & Syluio. f. Scribo cum iisdem ἦν. Opponit quidem se vtrobique Ingrassias: verùm, quia motus rectus non nisi vnus est, quid lucratur?

De brachiali. CAP. XVIII.

Περὶ a καρποῦ. κεφ. ιή.

PRima pars palmæ (Græci carpon, nos Brachiale appellamus) ex ossibus octo, duplici quidem ordine, distinctis constructa est. Dura omnia & paruula, nec medullosa, multiplicisque figuræ sunt. Nam partim gibba, partim sima, partim recta, partim orbiculata cernuntur. Cuncta neruis, cartilaginosisq; nexibus inter se per synarthrosin constricta (vt nonnulli arbitrantur) connata sunt, exteriore quidem in superficie leniter gibba, sinuata intrinsecus. Pars brachialis superior ex tribus ossibus constat, quæ in rotundam quasi figuram structa cum cubito, radioque, & styloide processu annectuntur. Hoc tamen excepto, quod brachialis os, quod minimum digitum spectat, exiguo, lenique sinu styloide cubiti processum recipit. Ex his autem medium ibi potissimum sedem habet, vbi cubitus, radiusque inter se copulantur. Tertium, quod bipartitum est, à radio comprehenditur. Pars brachialis inferior, quatuor ipsius ossib. metacarpio (quod quasi post brachiale dixeris) colligatur. Quintum verò iis brachialis partibus insidet, quæ iuxta processum cubiti styloide potissimùm sitæ sunt.

B C D

ΟΚτὼ σωτήθησιν ὀστᾶ τὸν καρπὸν, ὅτι δύο στίχας συγκείμενα, σκληρὰ πάντα, καὶ σμικρὰ, καὶ ἀμύελα, καὶ πολυειδῆ τὸ σχῆμα. πῇ μὲν γάρ ἐστι κυρτὰ· πῇ δὲ σιμά. καὶ, πῇ μὲν εὐθέα· πῇ δὲ περιφερῆ. στιβδῶται δὲ πάντα b δεσμοῖς νευροχονδρώδεσι,] συναρθρωμένα πρὸς ἄλληλα, καὶ ἅπτ (ὡς τινες οἴονται) συμπεφυκότα. κυρτὰ μὲν ἀπέμα τὸ ἔξωθεν ὑπιφάνειαν ὀπᾶ· κοῖλα δὲ τὸ ἔνδον. ἡ μὲν οὖν ἄνωθεν μοῖρα τοῦ καρποῦ, σχεδὸν ὀστῶν ἔστα, περιφερὴς πῶς γινομένη, ἁρθροῦται πρὸς πῆχυν τε καὶ κερκίδα, καὶ τὴν στυλοειδῆ ἀπόφυσιν, πλεῖον ὅτι γλυφοειδῶς κοιλότητι βραχίονος τῆς στυλοειδοῦς τοῦ πήχεως ἀπόφυσιν περιλαμβάνει τοῦ καρποῦ ὃ καὶ τὴν μικρὸν δάκτυλον ὁσοῦν. Τὸ δὲ μέσον ἐν αὐτοῖς ἐκτενέστατα κατέχει τὴν χώραν, ἵνα συμβάλλωσιν ἀλλήλοις, ὅπου τε κῶλυ, καὶ ἡ κερκίς. Τὸ δὲ τρίτον ὑπὸ τῆς κερκίδος περιλαμβάνεται, c διφυὲς] ὑπάρχον· ἡ δὲ κάτωθεν μοῖρα τοῦ καρποῦ, τοῖς τέτρασι μὲν ἑαυτῆς ὀστοῖς συναρθροῖ] τὰ μετακάρπια· τὸ πέμπτον δὲ d ἐποχυρίζον ἔχει] τοῖς μέρεσιν ἐκείνοις τοῦ καρποῦ, καθ' ἃ μάλιστά ἐστιν ἡ στυλοειδὴς τοῦ πήχεως ἀπόφυσις.

a. Malo Græcum, quàm Latinum, vt hactenus de aliis quoque statui. Ita carebo etiam nugamentis illis, quæ cumulat Int. b. Vide, quam se torqueat idem! Sed nec Sylu. satisfacit, *Ligamentis neruis & cartilagine.* Scitè autē Ingrassias, licet finxerit nouum nomen, *Ligamentis neruo cartilagineis.* c. *Bifidum* vertam. *Bipartitum* Nostri & Ingrassiæ non satisfacit. Multò minus Syluii *Duplicis naturæ* d. *Insidet*, vertunt omnes. Vide autem Ingrassiam.

Περὶ α μεταχαρπίε] ϗ δακτύλων. κεφ. ιθ'.

De postbrachiali ac digitis. Cap. XIX.

ΤῸ μεταξὺ καρπῶ τε ϗ δακτύλων b μετακάρπιον] ὀνομάζε), συναρθρόμενον μὲν τῷ τε καρπόν· διαρθρόμενον δὲ τῷ τὰς πρώτας τῶ δακτύλων φάλαγγας (ὅπερ γὰρ καλέσταί τὰ τῶν δακτύλων ὀστᾶ. ἔνιοι δὲ σκυταλίδας ὀνομάζουσιν αὐτὰ) B μόνε τῶ μεγάλε δακτύλε τὸ πρώτης φάλαγγος αὐτῷ τῷ c μετακαρπίῳ] διηρθρωμένης ἐκ πλαγίων. ὥσθ' ἕκαστον τῶν δακτύλων ἐκ τριῶν ὀστῶν συγκεῖσθαι, τῶν τε πρώτερας ἀεὶ φάλαγγος ἐπιβαινούσης τῇ χειλότητι, κ' τῶ ὀρχίου τὸ ἐπολισθητικὸν τεταγμένης. εὔλογον γὰρ ϗ τὸν μέγαν δάκτυλον ἐκ τριῶν ὀστῶν συγκεῖσθαι λέγειν, ϗ μὴ παρεμπίπτειν τῷ C μετακαρπίῳ τὸ πρώτῳ αὐτῶ φάλαγγα, καὶ ἅμφω γε τὰ μέρη διηρθρωμένα, ὅ τοῖς μὲν πρώτοις τῶν δακτύλων συμβέβηκεν, ὅ μέσοις τοῖς τῶ μετακαρπίε. ὅθεν καὶ τέτταρα μόνα εὐλόγως μόνον αἱ τῆς φήσειε τὰ τῶ μετακαρπίε· πέντε καὶ δέκα δὲ τῶν πέντε δακτύλων. ὅσοι δὲ τὸ τρίτον ὀστῶν ἐν τῶ μεγάλε δακτύλε τῷ μετακαρπίῳ παρεμπέσοι, D παρὰ παρακαίδεκα μὲν εἶ) φασὶ τὰ τῶν δακτύλων· πέντε δὲ τὰ τῶ μετακαρπίε.

INter brachiale & digitos, ossa, quæ ad eos tendunt, & palmam explent, postbrachiale appellant, idq; brachiali per synarthrosin, at priori digitorum phalangi scytalidive (sic enim variè à nonnullis digitorum ossa nominantur) per diarthrosin alligatur. Pollicis tantummodò prius internodium ex transuerso ipsi postbrachiali annexum est. Quare singuli ex ternis ossibus cõstant, priori semper internodio in subsequentis sinum subeunte. Iureque dicendum est, pollicem ipsum ex triplici osse constructum esse, primumque eius internodium cum postbrachiali minimè cõnumerandum, cum ab vtrâque parte per diarthrosin connectatur, quod primis digitorum, non postbrachialis ossibus accidit. Quò fit vt rectè dixerit quispiam, ex quatuor duntaxat postbrachiale: ipsos autem digitos ex quindecim ossibus constitutos esse. Qui verò os pollicis tertium postbrachiali adscribunt, ipsum quidem ex quinque, digitos verò ex quatuordecim ossibus constare affirmant.

a. Malo heic quoque Græcum. b. Vide, quæ scitamenta apponat heic Noster. / c. τῷ καρπῷ rescribit Syluius ex Oribasio, & acceptârunt iam Reu.

Περὶ τῶν τῷ ἱερῷ ὀστῷ συντεταγμένων ὀστῶν. κεφ. κ'.

De ossibus, quæ cum osse Sacro committuntur. Cap. XX.

ΤΑῖς ἀπὸ τῶν πλαγίων ἀποφύσεσι, τῇ ὀρθαῖς τε ϗ μεγάλαις τῶ πλατέος ὀ- E στῶ, συντέτακταί πνα δύο, a μηδὲν ἐφ' ὅλων ἑαυτῶν ὄνομα κείμενον ἔχοντα.] τὰ μὲν γὰρ ἄνωθεν αὐτῶν μέρη τὰ πλατέα, b λαγόνων] ὀστᾶ καλέσται· τὰ δὲ c μὴ τὸ ὀπίσω,] ἔξωθέν τε ϗ κάτωθεν, ἰσχίων ὀστᾶ· τὰ δ' εἰς τὰ πρόσω μέρη ἐντεῦθεν ἀνατεινόμενα, λεπτὰ καὶ διαπερῆ μένα, ϗ συμφυόμενα κ' ὅπερας ἀλλήλοις, ἤβης ὀστᾶ. κοτύλη δὲ F ἔστιν ἐν ἑκατέρῳ τῶν ἰσχίων d εὐμεγέθης,] ἰσχυροτάτῳ συνδέσμῳ συμπεφυκυῖα τῇ τῶ μηροῦ κεφαλῇ.

REctis ab vtroque latere, magnisque lati ossis processibus duo quædam ossa apposita, adstructa quæ sunt, quibus totis nullum nomen inditum est. Nam latæ ipsorum superiores partes, Ilium ossa: exteriores, post femoris ingressum, inferioresque, Coxendicum: quæ inde in anteriori protensæ, tenuesque, & foratæ, atque inter se in extremo connatæ sunt, Pectinis ossa appellantur. Vtrique coxendici prægrande acetabulum inest, cum femoris capite nexu validissimo copulatum, connatumque.

a. Propter hæc verba, Oribasius inscribit cap. hoc περὶ ἀνωνύμων ὀστῶν. Cæterùm ita statuo de illis, ἐφ' ἑλωνἑαυτῶν, adulterina esse. De priori consensum habeo Ingrassiæ: de posteriori, Bal. & Syluii. *b.* Verti quidem Latinè patiar hæc vocabula, λαγόνων, ἰσχίε, καὶ ἤβης: sed ne confusio oriatur. *c.* Lego cum Ingrassia, μετὰ τὸν τῶ μηρῶ ἐ. *d.* De hoc verbo iam dixi sententiam.

De femore.
Cap. XXI.

OS femoris magnitudine cunctis animantis ossibus præstat. Id suprà coxendici, infrà tibiæ alligatur. Superiori in parte rotundissimum caput habet, prolixæ quidem ceruici, ad interiora inclinatæ adnatum. Infrà leniter patescens, in duo tubercula desinit, adeò quidem grandia, vt capita possint appellari: eaque tibiæ annectuntur, non modò membranosis ligamentis, quibus tota dearticulatio circundatur, sed tribus quoque aliis validis, rotundisque, quorum vnum ab exteriore totius connexionis parte: ab inferiore alterum, à medio posterioris interiorisque tertium porrigitur. Totius autem femoris forma anteriore in parte, exterioreq; gibba, in posteriore, interioreque sima est. Sub huius ceruice duo exigui sunt processus (Trochanteras vocant) quorum exteriorem, qui longè maior est, Gluton, (hoc est, natem) appellant.

Περὶ μηροῦ.
κεφ. κά.

Τὸ κατὰ τὸ μηρὸν ὀστοῦν, μέγιστον μὲν ἁπάντων ἐστὶ τῶν κατὰ τὸ ζῶον. Ἀρθροῦται δὲ, ἄνω μὲν τοῖς ἰσχίοις· κάτω δὲ τοῖς κνήμαις. καὶ ἄνω μὲν ὑπὸ φύσιν ἔχει κεφαλῆς ἀκριβῶς τετορευμένης, ἐπ' αὐχένι α τοιούτῳ,] τοῖς τὰ ἐντὸς μέρη ῥέπουσι· κάτω δὲ εἰς δύο κονδύλους τελευτᾷ, πλατυνόμενος ἠρέμα. καλοῦσι δ' ἔξεσι τοὺς μὲν ἄνω μεγάλους κονδύλους, κεφαλάς. καὶ μὲν δὴ καὶ σκωληκοειδῆ τοῖς τῆ κνήμῃ, οὐ μόνον συνδέσμοις ὑμενώδεσιν, ἀλλὰ καὶ δι' ἄλλων τεινόντων εὐρώστων τε, ἅμα καὶ στρογγύλων. ἑνὸς μὲν ἐκ τῶν ἔξωθεν μερῶν ὅλης τῆς ἀρθρώσεως παρατεταμένου· δεύτερος δ' ἐκ τῶν ἴσω· τρίτος δὲ ἐκ τοῦ μεταξὺ τοῦ ὀπίσω τε, καὶ τῆς ἔσω χώρας. ἔστι δὲ ὅλος ὁ μηρὸς τῷ σχήματι, κυρτὸς μὲν ἐν τῷ πρόσω καὶ ἔξω· σιμὸς δὲ ἐν τῷ ὀπίσω καὶ ἔνδον. ἀποφύσεις δ' ἔχει δύο b μικρὰς] ὑπωκάτω δ' αὐχένος, ἃς ἔσχαντήρας ὀνομάζουσι. πολλῷ δὲ μείζονα τούτων ἔξωθεν, ἣν γλουτὸν ὀνομάζουσι.

a. *Oblongæ*, vt iam anteà indicaui. *b.* Hoc quia contra sensum omnem est, Eustachius, quo loco dixi, μικρὸν legit. Vt sit, *Parùm infrà ceruicem.* Ingeniosè!

De tibiâ & fibula.
Cap. XXII.

TOta pars cruris, quæ inter genu, talumque posita est, eiusdemque partis os grandius, Tibia appellatur. Hæc interiore in parte sita est, eique soli femur ipsum annectitur. Os enim, quod extrinsecùs locatum est, *Sura* nominatum, crassitudine tibiæ admodùm cedit: nec adeò protenditur, vt genu ipsum contingat. Per synarthrosin autem suprà, infràque

Περὶ κνήμης, καὶ περόνης.
κεφ. κβ'.

Ἡ κνήμη, καλουμένη μὲν ὅτῳ καὶ ὅλον τὸ σκέλος τὸ μέρος, ὅσον ἐστὶ μεταξὺ τοῦ γόνατος καὶ ἀστραγάλου· καλουμένη δὲ καὶ τὸ μεῖζον ὀστοῦν ἐν αὐτῷ. τέτακται δὲ ἔσωθεν τοῦτο, καὶ πρὸς μόνον αὐτῷ ἄρθροῦται ὁ μηρός. ὃ δ' ἔξωθεν ὀστοῦν, ἡ περόνη καλουμένη, καὶ τὸ πάχει μὲν ἀπολείπει τῆς κνήμης συχνῷ· α καὶ] τῷ μήκει δὲ οὐκ ἐξικνεῖται b τοῦ γόνυ.] συναρθροῦται δ' τῇ κνήμῃ καθ' ἑκάτερα

τὰ

τὰ πέρατα. τὰ δὲ ὀπίσω μέσῳ πάντῃ ἀφεστήκασιν ἀλλήλων. ἀλλ' ἥγε κνήμη, c καθ' ἃ] τῷ μηρῷ συμπέπηκε), μεγάλῳ ὀπίφυσιν ἔχουσα, καὶ τὸ πέρας ὑποδέχεται τὸν μηρόν, ὑποβαίνοντα δύο ἑαυτῆς κοιλότησιν. ἐν μέσῳ δὲ τῶν κοιλοτήτων ἐξοχή τις νευρώδης εἰς ὃ μεταξὺ τῶν κοιλοτήτων ἐμβαίνει, καθάπερ εἰς τομήν τινα βαθεῖαν. ὅσον δὲ ἄσαρκον τε καὶ λεπτόν ἐστι τοῖς πρόσω τῆς κνήμης ἐστίν, d ἀντικνήμιον] ὀνομάζεται. τὰ δὲ ἑκατέρωθεν αὐτῶν πέρατα, τά τε κνήμης καὶ περόνης, σφυρά. τὰ δὲ κυρτά, πάλιν ὀστᾶ ἐστὶ καὶ παντελῶς ἄσαρκα, καὶ τὰ ἄλλων ὀστέων ἐπικείμενα, καλοῦσιν ἀστραγάλους οἱ πολλοί, e καὶ παντὸς ἁμαρτάνοντες.] ὁ γὰρ ἀστράγαλος ὑπὸ τούτων ἑκατέρωθεν περιλαμβάνεται, σκεπόμενος πανταχόθεν, ὥστε οὐκ ἂν f ἅψαι] αὐτοῦ. πέρατα δέ ἐστι τούτων τῶν τε κνήμης τε καὶ περόνης ἀποφύσεων, κυρτὰ μὲν ἔξωθεν, ὥσπερ καὶ φαίνεται· κοίλα δὲ ἔνδον.

tibiæ alligatur. Media inter se penitus dehiscunt. Tibia, quà femori copulatur, magnâ quidem adnatâ, coagmentatâque appendice duplicem in se sinum habente, capita femoris sese insinuantia recipit. Inter eos tibiæ sinus eminentia quædam surgit neruea, cartilaginosaq;, quæ inter femoris tubercula veluti in imam quandam scissuram inseritur. Quicquid verò anteriore in parte tibiæ tenue & carnis est expers, *Ocrea* dicitur. Imæ ab vtroque latere tibiæ, suræque partes *Malleoli* nuncupantur, iique gibbi rursus & omninò carne carentes extra alia prominent. Hos ipsos permulti *Talos* vocant, Sed errant penitùs. Nam sub his vtrinque talus continetur, ac vndequaque contegitur, vt ne eum tangere quidem possis. Malleoli extremæ tibiæ, suræque processuum partes sunt, gibbæ quidem ex parte, vti patet, intrinsecus cauæ.

a. Miror, tàm constanter retineri hanc voculam? Facessat. b. τὸ γόνυ meritò recipitur. c. καθὰ aliàs frequens est. d. Rectè dici Latinis *Ocream* nondum credo Gazæ. e. Intt. non assequuntur vim prouerbialis locutionis. *Toto cœlo aberrantes*, interpretari debet. f. ἅψαιο, vult lex Grammatica.

Περὶ ὀπιγονατίδος. κεφ. κγ'.

De patellâ. Cap. XXIII.

Κατὰ τὸ μηρῶν τε καὶ κνήμης διάρθρωσις, a ἔξωθεν] ὀστοῦν χονδρώδες ὑπέκειται, τῷ εἴδει τῷ σχήματι, τὰ κυρτὰ μὲν, καὶ οἷς χονδυλώδη τῶν ἐπωκειμένων ὀστῶν περιλαμβάνον ὑπιτηδείοις κοιλότησι· ἔχοχή δέ τινι βραχείᾳ τὸ μεταξὺ μηρῶν τε καὶ κνήμης διαρυχωείαν καταλαμβάνον. ὀνομάζουσι δὲ ὅ ὀστοῦν τοῦτο, τινὲς μὲν ὀπιγονατίδα· τινὲς δὲ μύλλιον.

Qvà femur tibiæ annectitur, os extrinsecus cartilaginosum, rotundumque incumbit, quod gibba & veluti tubercula subiectorum ossium aptis sinibus comprehendit, breuique quâdam eminentiâ, quod inter femur, tibiamque spatium patet, complectitur. Id ipsum os *Patella* à nonnullis, *Mola* ab aliis appellatur.

a. Quò pertinet? Ad τὸ χονδρῶδες, an ad τὸ ὑπίκειται? Illuc referunt Balam. & Syluius: huc Ingrassias. Hac occasione liberat ille Gal. ab accusationibus quibusdã. Idem dubitat, An non ἔμπροσθεν potiùs legi debeat? Nam 3. Vs. part. 15. collocat in anterioribus. Vide Riolanum quoque.

Περὶ τῶν κατὰ πόδα ὀστῶν. κεφ. κδ'.

De pedis ossibus. Cap. XXIV.

Ὑπὸ τὸ ὀλίσθον ἔμπροσθεν εἰρημένων ἀποφύσεων, ὑπὸ τοῖς κάτω πέρασι κνή-

Talus ab imis tibiæ, suræq; processibus paulò antè dictis cõprehẽditur.

Eius

Eius pars, quam πτέρωρον vocant, surſùm A vergit. Ex aliis eius partibus, posteriores læuigatæ omnes, modiceque orbiculatæ sunt, & ad superiora potiùs spectant. Anteriores rotundo quidem capite, oblongæ ceruici adnato, cum eo osse connectuntur, quod ad cymbæ similitudinem Scaphoides nuncupatur. Ab vtroque latere, dextro videlicet ac sinistro, in duo extantia supercilia desinens, B sub tibiæ, surèque cauis excipitur. Ipsius quoque pars interna læuorem ferè habet. Huic subest os pedis maximum, quod *Calcem* vocant, idque ipsum & rotundas partes ex talo recipit, & geminos, quos habet, excessus in aptos eius sinus inserit. Pars verò eius, quâ ingredimur, leniter rotunda & latiuscula est. Posterior quoque rotunda est, eaque tibiæ rectitudinem admodum excedit. C Ex partibus eius anterioribus, quæ è regione magni digiti sita est, ipsius tali capiti subiacet, nec cum altero osse copulatur: at eius extremitas, quæ minimo digito respondet, cum eo osse, quod à tesseræ similitudine Cyboides vocant, per synarthrosin nectitur. Cyboides autem à parte exteriore iuxta scaphoides positum est: verùm hoc, quâ cum talo iungitur sinuatum: cyboides gibbum est. Tria deinceps ossa paruula inferiora scaphoidis parti per synarthrosin copulantur, cum quibus etiam exteriore ex parte cyboides pariter porrigitur. Post autem quatuor hæc ossa prima pars pedis, quam *Tarsον* vocant, finitur.

μης τε καὶ πτέρνης, ὁ ἀστράγαλος ἐπιλαμβάνεται, τὸ πτέρωρον] αὐτὸ καλούμενον αἴρω νευρικὴς ἔχων. Τῶν δ' ἄλλων αὐτὸ μερῶν, τὰ μὲν ὀπίσω λεῖα πάντα καὶ μᾶλλον ἐστὶ πρὸς φερῆ, ῥέποντα μᾶλλον αἴρω· τὰ δὲ πρόσω, κεφαλῇ σφαιροειδεῖ ἐπ' αὐχένι τετρημένῃ περικυκλοῦται, ἁρθρώδεται πρὸς ὃ ὀπίσθιον, τὸ καλούμενον σκαφοειδές. ἑκατέρωθεν δ' ἐκ τῶν δεξιῶν, καὶ τῶν ἀριστερῶν, b εἰς ὀφρυώδεις ἐξοχὰς] τελευτῶν, ταῖς γλουτιαίαις ὑπὸ κνήμης τε καὶ πτέρνης κοιλότησι ἐπιλαμβάνεται, τὸ οἰκεῖον ἑαυτοῦ μέρος ἔσωθεν ἔχων. ὑπόκειται δ' αὐτῷ τὸ μέγιστον ὀστοῦν τοῦ ποδὸς (καλεῖται δὲ πτέρνα) τὰ μὲν πρόσθια ἐπιδεχόμενον τοῦ ἀστραγάλου ἐπιλαμβάνεται· δύο δὲ πυκνὰς c ἐξοχὰς,] εἰς τὰς ὀπισθιότητας ἐκείνου κοιλότητας ἁρμόζουσα. καθ' ἃ δὲ βαίνομεν αὐτῆς, πρόσφυσίς ἐστιν ἠρέμα κοίλη πλατεῖα. πρόσφυσις δὲ καὶ τοῦ ὀπίσω, καὶ πολὺ κοίλη τοῦτο τοῦ κνήμης ὑποβαίνει τῷ ὑψηλότητι. Τῶν πρόσω δ' αὐτῆς μερῶν, τὸ μὲν καθ' ὑψος μεγάλου δακτύλου ὑποβέβληται τῇ κεφαλῇ τοῦ ἀστραγάλου, καὶ ὑδὲν ἑαυτῷ συμπατούμενον ὀστοῦν ἔχει· d ὃ] δ' αὖ κατὰ τὸν μικρὸν δάκτυλον πέρας αὐτῆς, ὁμοίῳ πῃ συναρθροῦται τῷ κυβοειδεῖ πρόσθιον μόριόν. ὧδε πέπα] ὃ ἐκ τῶν f ἐκτὸς] μερῶν τοῦτο τῷ σκαφοειδεῖ. ἀλλ' ἐκεῖνο μὲν κοῖλον ἐστὶ, καθ' ἃ ἁρθροῦται πρὸς τὸν ἀστράγαλον· τὸ δὲ κυβοειδὲς τοῦτο, κυρτόν. ἐφεξῆς δ' ἐστὶν ὀστᾶ τρία μικρὰ, συναρθρούμενα τῷ κάτω πέρατι τοῦ σκαφοειδοῦς, οἷς καὶ αὐτοῖς ἔξωθεν συμπαρεκτείνεται τὸ κυβοειδὲς. καὶ μετ' ταῦτα τὰ τέτταρα, παύεται μὲν ὁ ταρσὸς τοῦ ποδός.

D

E

a. Heic Balamius adscribit: *Ea pars tali prona est, quæque fortassis Quatrio (vt Isidori vtar verbo) appellari potest.* Cui ego suggero: *At Ruffus partem tali superiorem ita vocat, quod planè hic quoque Gal. dicit.* Fortassis hoc quoque addi debet: Facta est vox per crasin, quasi πτεράορον dicas, *id est, Quadriiuge.* *b.* Rectè hæc à nostro versa fuisse aio. *c.* Minùs verò rectè hoc. *Eminentias* enim fortè debebat. *d.* ὡς apud Oribasium est. Pessimè! *e.* Ferri potest. Tamen Orib. ὧδε πέπακται habet. *f.* ἐντὸς apud eundem est, fortassis scribæ culpâ.

Περὶ

Περὶ τῆς τῦ a ποδίου,] καὶ τῆς τοῦ ποδὸς δακτύλων ὀστῶν. A

κεφ. κέ.

De ossibus plantæ.

Cap. XXV.

b Ἄρχεται δὲ τὸ καλούμενον πέδιον, ἐκ πέντε συγκείμενον ὀστῶν, οἷς ἐφεξῆς εἰσὶν οἱ δάκτυλοι τῦ ποδός. ἐκ τεινὸν δὲ ἅπαντες φαλάγγων, ὁμοίως τοῖς κατὰ τὰς χεῖρας, συγκείμενοι, πλὴν τῦ μεγάλου δακτύλου. Μόνος γὰρ οὗτος ἐν αὐτοῖς ἐκ δυοῖν ὀ- B στοῖν ἐκλύετο. στερεοῖσι μὲν τούτων ἁρμονίαις, ὑμενώδεσι στερεσμοῖς δὲ καὶ τὸν ἀστράγαλον τε καὶ πτέρναν, c ἰσχυρῶς τε πάνυ.] καὶ τινὲς δὲ αὐτῶν σησαμοειδεῖς τε ἅμα καὶ νευροχονδρώδεις. Ταῦτ' ἐρκεῖν μοι δοκεῖ τοῖς εἰσαγομένοις περὶ ὀστῶν διδάσκεσθαι. καὶ γὰρ ἡ τούτων σύνταξις ὁ σκελετός ἐστιν. εἰ δέ τι καὶ ἄλλο μόριον ὀστοῦ μικρὸν ἐκλείπεται, καθάπερ ἐν καρδίᾳ τε καὶ λάρυγγι, καὶ ῥινὶ, καὶ ποὶ τῶν δακτύλων, τὰ σησαμοειδῆ καλούμενα, καὶ εἴ τι τοιοῦτον ἕτερον, οὐκ ἀνάγκη νῦν λέγειν.

PLanta inde inchoatur, quæ ex quinque ossibus constructa est. Post hæc deinceps pedis digiti siti sunt, qui externis internodiis omnes ad eorum, quæ in manu sunt, similitudinem constant, pollice tantùm excepto, qui inter alios ex duplici osse constitutus est. Horum dearticulationes membranosis: quæ verò in talo, calceque habentur, validioribus ligamentis, quorum nonnulla rotunda simul & neruea, cartilaginosaque sunt, constringuntur. Sed hæc (vt puto) tyronibus, primaque de ossibus rudimenta addiscentibus sint satis. Horum vtique contextus, compactioque sceletos dicitur. Quod si quod ossiculum alibi, vtpote in corde, in naso, in gutture, itemque in aliquo ex digitis, vt quæ à sesami similitudine Sesamoide vocant, aliudq; eius generis deprehenditur, non est necessarium hoc opere pertractare.

a. *Plantam* verti non sinam. *b.* Tota oratio vsque ad Epilogum planè est continua cum superiori, vt sine vi auelli non possit. Quamobrem Oribasius iungit cum superioribus. *c.* Non Balam. tantùm, sed & Syluius transiliunt hæc. Verùm, quod Riccus necessaria iudicaret, acceptârunt Reu. nostri.

FINIS I, de Ossib.

1266

FINIS.

BIBLIOTHECA HOSPITIUM
RADCLIFFE INFIRMARY
OXFORD